Platforma potravinovej pomoci Slovensko

Charitatívna organizácia ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku

Sprievodca registráciou

PLATFORMA POTRAVINOVEJ POMOCI SLOVENSKO

Spolufinancovaný Európskou úniou

Spolufinancovaný Európskou úniou

PROGRAM SLOVENSKO

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Národný projekt REDIPOM

Projekt REDIPOM – Vytvorenie návrhu jednotného systému redistribúcie potravinovej pomoci v programovom období 2021 – 2027, ITMS21+: 401407B996 sa realizuje vďaka podpore z Programu Slovensko 2021 – 2027, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

PLATFORMA POTRAVINOVEJ POMOCI SLOVENSKO

NADÁCIA VÚB

Charitatívna organizácia ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku

Sprievodca registráciou

Verzia 1, november 2026

Vydala: Platforma potravinovej pomoci Slovensko, www.ppps.sk

Grafická úprava: Hesková&Húska

Vznik manuálu podporila Nadácia VÚB.

Obsah

Úvod 4

Zoznam skratiek 6

Sme charitatívna organizácia? 7

Kto je prevádzkovateľ potravinárskeho podniku 9

Registrácia charitatívnej organizácie ako prevádzkovateľa potravinárskeho podniku 10

Povinnosti charitatívnej organizácie podľa druhu vykonávanej činnosti 16

- Scenár 1: Preprava bez vlastných priestorov na manipuláciu s potravinami 16
- Scenár 2: Výdajňa potravín so skladovými priestormi 33
- Scenár 3: Zariadenie spoločného stravovania s prípravou a výdajom pokrmov 42

Užitočné odkazy 52

Odborná spôsobilosť a zdravotná spôsobilosť 54

Správna hygienická prax a HACCP dokumentácia 56

Zdroje 58

Prílohy 60

- Praktický návod: na čo myslieť pred registráciou výdajne potravín 60

Úvod

Redistribúcia potravín je dôležitou súčasťou predchádzania plytvaniu potravinami a zároveň spôsobom, ako dostať bezpečné potraviny k ľuďom, ktorí ich potrebujú. Organizácie, ktoré potraviny prijímajú, skladujú, prepravujú alebo distribuujú, sa pri tejto činnosti stávajú prevádzkovateľmi potravinárskeho podniku. Vstupujú tak do systému potravinového práva, v ktorom musia spĺňať príslušné požiadavky.

Tento manuál je určený vám, charitatívnym organizáciám, podieľajúcim sa na redistribúcii potravín. Jeho cieľom je zrozumiteľne vysvetliť základné pojmy, objasniť povinnosti súvisiace s postavením prevádzkovateľa potravinárskeho podniku a priblížiť požiadavky na bezpečné nakladanie s potravinami a ochranu zdravia.

Uvedomujeme si, že sa pri každodennej pomoci ľuďom v núdzi často stretávate s náročnými prevádzkovými podmienkami, obmedzenými kapacitami a administratívnymi požiadavkami, v ktorých nie je vždy jednoduché sa zorientovať. Preto chceme legislatívu a súvisiace postupy priblížiť prakticky, zrozumiteľne a s ohľadom na špecifiká vašej činnosti.

Manuál vás prevedie najmä:

- tým, kedy sa organizácia považuje za charitatívnu organizáciu a za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku,
- registráciou prevádzkarní a úradnou kontrolou potravín,
- rozdelením kompetencií medzi RVPS/RÚVZ,
- požiadavkami na priestory, prepravu a manipuláciu s potravinami,
- zdravotnou a odbornou spôsobilosťou osôb, ktoré s potravinami manipulujú,
- a základnými požiadavkami na správnu hygienickú prax a postupy založené na zásadách HACCP.

Keďže povinnosti organizácie sa odvíjajú od toho, aké potraviny prijíma a aké činnosti s nimi vykonáva, manuál pracuje s praktickými scenármi, ktoré vám pomôžu určiť, ktoré požiadavky sa vzťahujú práve na vašu organizáciu.

Veríme, že sa vám bude dobre čítať a zrozumiteľným spôsobom vám poskytne informácie, ktoré budú pre vás užitočné.

Ďakujeme, že pomáhate!

Tím Platformy potravinovej pomoci Slovensko

Upozornenie

Informácie uvedené v tomto manuáli sú aktuálne ku dňu jeho vydania, resp. aktualizácie.

Niektoré informácie, najmä postupy súvisiace s registráciou, uvedením priestorov do prevádzky a elektronickým podaním, sa môžu v priebehu času meniť v závislosti od prebiehajúceho vývoja a aktualizácií informačných systémov orgánov úradnej kontroly. Rovnako môže dochádzať k zmenám legislatívy v oblasti pôsobnosti orgánov úradnej kontroly. Manuál preto budeme priebežne aktualizovať. Jeho najnovšiu verziu vždy nájdete na našej webovej stránke www.ppps.sk.

Manuál nenahrádza individuálne posúdenie príslušným orgánom úradnej kontroly potravín. Ak si nie ste istí, či sa na vašu organizáciu vzťahuje registračná povinnosť alebo aké konkrétne požiadavky musíte splniť, odporúčame obrátiť sa na príslušnú RVPS alebo príslušný RÚVZ.

Ďakujeme za pochopenie.

Zoznam skratiek

CHO	Charitatívna organizácia
DMT	Dátum minimálnej trvanlivosti
DS	Dátum spotreby
GHP	Good Hygiene Practices (správna hygienická prax)
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points (analýza rizík a kritické kontrolné body)
PPP	Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku
RVPS	Regionálna veterinárna a potravinová správa
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SR	Slovenská republika
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Sme charitatívna organizácia?

Pojem „charitatívna organizácia“ je legislatívna skratka na účely zákona o potravinách. Podľa § 5 ods. 4 ide o osobu vykonávajúcu činnosť s verejnoprospešným účelom v oblasti sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb podľa osobitných predpisov.

Zákon zároveň uvádza príklady právnych foriem organizácií, ktoré môžu byť považované za charitatívne organizácie (napr. občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie). Tento výpočet je však len orientačný.

Z toho vyplýva, že charitatívnou organizáciou môže byť akákoľvek právnická osoba, ktorá vykonáva verejnoprospešnú činnosť v oblasti sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb. **Rozhodujúci je účel činnosti, nie právna forma organizácie.**

Preto, ak vaša organizácia pôsobí v niektorej z uvedených oblastí – sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb – napĺňa podmienku charitatívnej organizácie podľa zákona o potravinách bez ohľadu na to, či ide o občianske združenie, neziskovú organizáciu, nadáciu alebo inú právnu formu.

Ak vaša organizácia vykonáva verejnoprospešnú činnosť v oblasti sociálnej pomoci, humanitárnej pomoci alebo sociálnych služieb, je možné ju považovať za charitatívnu organizáciu na účely zákona o potravinách.

Nižšie nájdete tabuľku ***niektorých konkrétnych právnych foriem a druhov sociálnych či iných podporných služieb***, ktoré spĺňajú definíciu charitatívnej organizácie podľa zákona o potravinách.

Právna forma	Úprava	Činnosť
Občianske združenie na základe činnosti uvedenej v stanovách, napríklad riešiace otázku bezdomovectva	Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	Združovanie osôb na dosahovanie verejnoprospešných cieľov, najmä poskytovanie sociálnej pomoci, humanitárnej pomoci a podpory osobám bez domova

Tabuľka pokračuje na ďalšej strane →

Právna forma	Úprava	Činnosť
Nezisková organizácia na základe druhu všeobecne prospešných služieb, napríklad poskytujúca poradenstvo v oblasti finančnej gramotnosti jednorodičovským domácnostiam	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby	Poskytovanie všeobecne prospešných služieb, najmä sociálneho poradenstva, podpory rodín a pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii
Obec alebo mesto, príp. mestská časť podľa osobitných predpisov	Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov	Poskytovanie podpory alebo pomoci odkázaným osobám rôznymi formami (ambulantná, pobytová, terénna), napr. sociálna výdajňa
Rozpočtové alebo príspevkové organizácie	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Poskytovanie podpory alebo pomoci odkázaným osobám rôznymi formami (ambulantná, pobytová, terénna), napr. sociálna výdajňa
Nadácia na základe verejnoprospešného účelu, ktorý podporuje, napríklad finančná pomoc rodinám s ťažko chorými členmi	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 34/2002 Z. z. o nadáciách	Podpora verejnoprospešného účelu

Druh sociálnej služby	Právna úprava	Činnosť
Domov sociálnych služieb Domov na polceste Komunitné centrum Nocľaháreň Útulok a iné	Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení	Poskytovanie sociálnej služby alebo inej pomoci odkázaným osobám rôznymi formami (ambulantná, pobytová, terénna)
Centrum pre deti a rodiny	Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení	Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo inej pomoci

Tabuľka č. 1: Príklady organizácií, ktoré možno na základe ich činnosti považovať za charitatívnu organizáciu

Zdroj: Analýza vypracovaná firmou AO Shearman pre OZ Free Food

Ak si nie ste istí, či ste charitatívna organizácia, obráťte sa na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu. Zoznam s kontaktmi nájdete na linke https://svps.sk/rvps/.

Kto je prevádzkovateľ potravinárskeho podniku

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín, definuje **prevádzkovateľa potravinárskeho podniku** ako každú fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá zodpovedá za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom podniku pod jej kontrolou plnili požiadavky potravinového práva. Pre zodpovedanie otázky, ktoré subjekty sa považujú za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, je preto potrebné definovať potravinársky podnik.

Potravinársky podnik je definovaný ako akýkoľvek podnik, bez ohľadu na to, či vykonáva svoju činnosť pre zisk (napríklad obchodná spoločnosť) alebo nie (napríklad charitatívna organizácia), či je štátny (patria sem aj verejnoprávne subjekty – napríklad obec alebo vyšší územný celok) alebo súkromný, ktorý vykonáva ktorúkoľvek z činností súvisiacich s ktorýmkoľvek stupňom výroby, spracúvania a distribúcie potravín. Medzi tieto činnosti patrí najmä výroba, spracovanie, skladovanie, preprava, distribúcia, predaj alebo dodávanie potravín konečnému spotrebiteľovi. Za manipuláciu s potravinami sa považujú aj činnosti ako váženie, balenie, označovanie, ohrievanie, skladovanie, preprava alebo ich výdaj.

Zároveň každý, kto umiestňuje potraviny na trhu, sa považuje za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku. **Umiestnenie na trhu** predstavuje skladovanie, uchovávanie potravín na účely predaja, vrátane ponúkania na predaj, alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie, a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy o sebe.

Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov upravuje v § 6 ods. 1 **registráciu jednotlivých prevádzkarní** prevádzkovateľa potravinárskeho podniku nasledovne: každý prevádzkovateľ potravinárskeho podniku vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku je povinný **pred začatím svojej činnosti** požiadať príslušný orgán úradnej kontroly potravín **o registráciu každej prevádzkarne,** ktorá podlieha jeho kontrole a ktorá vykonáva činnosť na ktoromkoľvek stupni výroby, spracúvania a distribúcie potravín.

Prevádzkareň potravinárskeho podniku je definovaná v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín ako akákoľvek jednotka potravinárskeho podniku. V praxi pôjde spravidla o určené priestory, v ktorých sa vykonáva ktorákoľvek z činností súvisiacich s ktorýmkoľvek stupňom výroby, spracúvania a distribúcie potravín v rámci potravinárskeho podniku.

Z uvedeného vyplýva, že ak vaša charitatívna organizácia manipuluje s potravinami za účelom ich výroby, spracúvania alebo distribúcie konečným prijímateľom alebo iným organizáciám, považuje sa za prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, a preto každá jej prevádzkareň **musí byť pred začatím tejto činnosti registrovaná na príslušnom orgáne.** V praxi žiada o registráciu prevádzkovateľ potravinárskeho podniku pre potravinársky podnik, ktorý má vždy jednu alebo viacero prevádzkarní, v ktorých vykonáva vyššie opísané činnosti. Povinnosť registrácie platí aj v prípade, že vykonávate len prepravu potravín bez stálej potravinárskej prevádzkarne.

Ak vaša organizácia odovzdáva potraviny konečnému prijímateľovi alebo ich odovzdáva ďalej inej organizácii, musí byť registrovaná ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku.

Registrácia charitatívnej organizácie ako prevádzkovateľa potravinárskeho podniku

1. Registrácia prevádzkarne potravinárskeho podniku a úradná kontrola potravín

Podľa § 6 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov vzniká každému prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku pred začatím svojej činnosti povinnosť požiadať príslušný orgán úradnej kontroly potravín o registráciu každej prevádzkarne podliehajúcej jeho kontrole, ktorá vykonáva činnosť na akomkoľvek stupni výroby, spracúvania a distribúcie potravín. Konkrétny návod, ako podať žiadosť o registráciu, nájdete v ďalšej kapitole.

Zákon č. 152/1995 Z. z. v § 21 vymedzuje **orgány úradnej kontroly potravín,** ktorými sú Štátna veterinárna a potravinová správa (ŠVPS alebo hovorovo „veterina“) a príslušné regionálne úrady – RVPS a Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ alebo hovorovo „hygiena“) a príslušné regionálne úrady – RÚVZ. V nadväzujúcom § 23 sú rozdelené kompetencie orgánov úradnej kontroly potravín.

Rozdelenie kompetencií orgánov úradnej kontroly potravín nájdete v Tabuľke č. 2 nižšie.

Druh potraviny	Príslušný orgán	Povolená činnosť z hľadiska redistribúcie
Potraviny živočíšneho pôvodu, potraviny rastlinného pôvodu, nápoje, pekárske droždie, jedlé huby a jedlé riasy pred DMT a DS vynímajúc prípady, kedy sú tieto potraviny umiestnené v zariadeniach spoločného stravovania a zariadeniach uvedených nižšie.	Štátna veterinárna a potravinová správa, regionálne veterinárne a potravinové správy	Distribúcia konečnému prijímateľovi alebo inej charitatívnej organizácii, skladovanie, spracovanie do pokrmov, výdaj, preprava
Potraviny živočíšneho pôvodu, potraviny rastlinného pôvodu, nápoje, pekárske droždie, jedlé huby a jedlé riasy pred DMT a DS v priestoroch zariadení pre deti do šiestich rokov veku, priestoroch škôl, školských zariadení, vysokých škôl, zariadení sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zdravotníckych zariadení, pokrmy.	Úrad verejného zdravotníctva, regionálne úrady verejného zdravotníctva	Distribúcia konečnému prijímateľovi alebo inej charitatívnej organizácii, skladovanie, spracovanie do pokrmov, výdaj, preprava
Výživové doplnky, počiatočná dojčenská výživa, následná dojčenská výživa, potraviny spracované na báze obilnín, detské potraviny, nápoje na báze mlieka a podobné výrobky určené pre malé deti, potraviny na osobitné lekárske účely, celková náhrada stravy na účely regulácie hmotnosti, potraviny ošetrené ionizujúcim žiarením, prírodná minerálna voda, pramenitá voda a pitná voda v spotrebiteľskom balení, ľad určený na ľudskú spotrebu pred DMT a DS	Úrad verejného zdravotníctva, regionálne úrady verejného zdravotníctva	Distribúcia konečnému prijímateľovi alebo inej charitatívnej organizácii, skladovanie, spracovanie do pokrmov, výdaj, preprava
Potraviny po DMT (kompetencia sa vzťahuje na potraviny, ktoré už boli darované a disponuje nimi charitatívna organizácia)	Štátna veterinárna a potravinová správa, regionálne veterinárne a potravinové správy Úrad verejného zdravotníctva, regionálne úrady verejného zdravotníctva	Takéto potraviny môžu byť darované výlučne charitatívnej organizácii registrovanej ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku. Tá ich musí bezodplatne a bezodkladne poskytnúť konečnému prijímateľovi, môže z nich tiež pripravovať pokrmy.

Tabuľka pokračuje na ďalšej strane →

Druh potraviny	Príslušný orgán	Povolená činnosť z hľadiska redistribúcie
Potraviny s poškodeným a deformovaným obalom bez rizika kontaminácie potraviny.	Štátna veterinárna a potravinová správa, regionálne veterinárne a potravinové správy alebo Úrad verejného zdravotníctva, regionálne úrady verejného zdravotníctva (podľa rozdelenia kompetencií vyššie)	Distribúcia konečnému prijímateľovi alebo inej charitatívnej organizácii, skladovanie, spracovanie do pokrmov, výdaj, preprava

Tabuľka č. 2: Kompetencie kontrolných orgánov v súvislosti s druhmi kontrolovaných potravín

Dátum spotreby

Potraviny, ktoré z mikrobiologického hľadiska rýchlo podliehajú skaze a z tohto dôvodu môžu po krátkom čase predstavovať bezprostredné nebezpečenstvo pre zdravie ľudí (napríklad čerstvé mlieko, jogurt, chladené mäso, párky alebo čerstvé ryby), **sa označujú dátumom spotreby.** Podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa potravina po uplynutí DS považuje za nebezpečnú. Potraviny označené DS, ktoré sú po tomto dátume, sa nesmú umiestňovať na trhu, keďže nie sú bezpečné. Ak sú tieto potraviny na trhu už umiestnené, musia byť **bezodkladne stiahnuté z trhu** a následne sú spravidla zlikvidované.

Dátum minimálnej trvanlivosti

Dátum minimálnej trvanlivosti je dátum, do ktorého si potravina, ak je riadne skladovaná, **uchováva svoje špecifické vlastnosti** (napríklad chuť, farba alebo vôňa). Potraviny po uplynutí DMT sa preto nepovažujú automaticky za nebezpečné. Je potrebné posúdiť, či potravina po uplynutí DMT je bezpečná podľa článku 14 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002. **Potraviny po uplynutí DMT, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť charitatívnej organizácii,** pričom od nej nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie.

2. Uvedenie priestorov do prevádzky voči RÚVZ

Pred tým, než požiadate podľa § 6 zákona č. 152/1995 Z. z. o registráciu vašej prevádzkarne na RVPS, máte vo vzťahu k tejto prevádzkarni **povinnosti podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa charakteru vykonávanej činnosti pôjde buď o:

- **podanie žiadosti o vydanie rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky** (§ 13 v spojení s § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.) – ide o schvaľovací proces; do vydania kladného rozhodnutia sa organizácia musí zdržať vykonávania posudzovanej činnosti,
- **oznámenie o začatí prevádzky** (§ 52 ods. 8) – úkon podobný registrácii, bez nutnosti čakať na kladné posúdenie. Vzťahuje sa na vybrané kategórie činností (napr. zariadenia spoločného stravovania bez výroby pokrmov).

Poradie úkonov

- Pokiaľ vám vzniká povinnosť požiadať RÚVZ o vydanie rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky podľa bodu 1, tento úkon musí predchádzať registrácii na RVPS.
- Pokiaľ vám vzniká oznamovacia povinnosť o začatí prevádzky podľa bodu 2, oznámenie RÚVZ a registrácia na RVPS môžu byť vykonané súbežne.
- Pokiaľ vám vzniká povinnosť registrácie na RVPS a zároveň na RÚVZ (napríklad v prípade prepravy potravín v kompetencii ŠVPS a zároveň prepravy potravín v kompetencii ÚVZ), tieto úkony by mali prebehnúť súbežne a musia prebehnúť vždy pred začatím vykonávania činnosti.

Nižšie uvádzame príklady činností charitatívnych organizácií v oblasti redistribúcie a ich zaradenie podľa legislatívnych povinností.

Príklady niektorých činností charitatívnej organizácie v oblasti redistribúcie potravín	Registrácia podľa zákona č. 152/1995	Povinnosť podľa zákona č. 355/2007
Sme nezisková organizácia a poskytujeme potravinovú pomoc ľuďom v núdzi. Vydávame ju pravidelne z automobilu priamo klientom na vopred dohodnutom mieste.*	Registrácia ako **charitatívna organizácia – Prepravca** V prípade prepravy potravín v kompetencii ÚVZ: **oznámenie o registrácii na príslušnom RÚVZ**	**X**
Sme mestská sociálna výdajňa, naši zamestnanci vo svojom voľnom čase chodia po potraviny párkrát do týždňa a privezú ich do výdajne. Vo výdajni ich skladujeme a vydávame konečným prijímateľom.	Registrácia ako **charitatívna organizácia – Výdajňa potravín**	Žiadosť o vydanie **rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky**
Poskytujeme sociálnu službu alebo inú pomoc znevýhodneným osobám ambulantnou formou, v rámci čoho poskytujeme aj stravu. Párkrát do týždňa nám privezie iná organizácia potraviny, z ktorých následne pripravujeme pokrmy pre svojich klientov.	**X**	Žiadosť o vydanie **rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky**
Naše zariadenie je domovom sociálnych služieb, ktoré svojim klientom zo zákona poskytuje aj stravu.	**X**	Žiadosť o vydanie **rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky**
Naša organizácia občasne preváža nepredané potraviny zo supermarketu a prevezie ich ďalšej organizácii bez kontaktu s konečným príjemcom.	Registrácia ako **charitatívna organizácia – Prepravca** V prípade prepravy potravín v kompetencii ÚVZ: **oznámenie o registrácii na príslušnom RÚVZ**	**X**
Sme nocľaháreň pre ľudí bez domova. Každý deň nám firma privezie teplú polievku a my ju vydávame našim klientom.**	**X**	Oznámenie o začatí **prevádzky zariadenia spoločného stravovania** (bez prípravy pokrmov)

Príklady niektorých činností charitatívnej organizácie v oblasti redistribúcie potravín	Registrácia podľa zákona č. 152/1995	Povinnosť podľa zákona č. 355/2007
Sme zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s pobytovou formou, kde si klienti zabezpečujú stravovanie výlučne sami.**	X	X
Sme nezisková organizácia, ktorá prepája darcov potravín s charitatívnymi organizáciami.	X	X
Sme obec, ktorú zasiahla krízová udalosť. Zasiahnutým občanom poskytujeme dočasné ubytovanie a základnú materiálnu a potravinovú pomoc, ktorú nám nosia rôzne subjekty vrátane fyzických osôb a ktoré distribuujeme za pomoci dobrovoľníkov.***	X	X

Tabuľka č. 3: Príklady činností charitatívnych organizácií a povinnosti podľa „zákona o potravinách“ a „zákona o ochrane verejného zdravia“

* Odovzdanie vopred pripravených balíkov či tašiek výlučne vopred evidovaným príjemcom na vopred dohodnutom mieste v kratšom časovom úseku (nie voľný celodenný výdaj komukoľvek, kto sa dostaví) sa považuje za prepravu potravín.

** Pri zariadeniach sociálnych služieb, ktoré majú podľa zákona č. 448/2008 Z. z. povinnosť len utvárať podmienky na prípravu stravy (napr. nocľaháreň § 25, útulok § 26, domov na polceste § 27, zariadenie podporovaného bývania § 34), platí, že pokiaľ klienti stravu skutočne pripravujú sami, zariadenie nie je potravinárskym podnikom. Ak však zariadenie stravu klientom napriek tomu poskytuje (nad rámec zákonnej povinnosti), stáva sa potravinárskym podnikom so všetkými súvisiacimi povinnosťami.

*** Nie je potrebná registrácia, nakoľko ide o mimoriadnu situáciu.

Ak si nie ste istí, či máte povinnosť registrácie ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, obráťte sa na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu. V nasledujúcej časti nájdete konkrétne scenáre, ktoré vám pomôžu určiť, aké povinnosti sa na vás vzťahujú na základe činností, ktoré vykonávate.

Scenár 1:

Preprava bez vlastných priestorov na manipuláciu s potravinami

> Ak vaša organizácia potraviny prepravuje od darcu k príjemcovi, napríklad k inej charitatívnej organizácii, alebo ich odovzdáva konečnému spotrebiteľovi z automobilu, vykonáva prepravu. V tomto prípade sa musí registrovať ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku – prepravca na RVPS. Ak vaša organizácia prepravuje aj potraviny v kompetencii ÚVZ, je potrebné požiadať o registráciu aj cez portál ÚVZ.

Požiadavky na prevádzkovateľa potravinárskeho podniku – prepravcu

Aj v prípade prepravy bez potreby skladovania je potrebné zabezpečiť hygienu, ochranu potravín a vhodné podmienky prepravy. Kľúčové je najmä dodržiavanie teplotného reťazca a ochrana potravín pred kontamináciou.

Požiadavky na prepravu potravín sú upravené v zákone o potravinách (§ 11 Preprava potravín) a v nariadení (ES) č. 852/2004, **prílohe II** (kapitola IV – Preprava).

Zhrnutie základných požiadaviek pri preprave potravín:

1. Preprava potravín sa môže vykonávať len vo vhodne vybavených dopravných prostriedkoch
2. Pri teplých, chladených a mrazených potravinách je potrebné dodržiavať teplotný reťazec, teploty monitorovať a zaznamenávať
3. Povrchy dopravných prostriedkov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, musia byť z nekorodujúceho materiálu, hladké, ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné
4. Ak sa dopravný prostriedok používa aj na iné účely alebo na rôzne druhy potravín v rovnakom čase, musí byť zabezpečené ich oddelenie
5. Potraviny musia byť počas prepravy umiestnené a chránené tak, aby sa minimalizovalo riziko kontaminácie

POZOR

Pokiaľ vaša organizácia vykonáva aj prepravu pokrmov, je potrebné postupovať aj podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a dodržiavať požiadavky prislúchajúcej vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z. z., najmä:

- Možno prepravovať pokrmy v uzavretých čistých nádobách zhotovených na tento účel a v hygienicky vyhovujúcich vozidlách.
- Zároveň sa musí zabezpečiť, aby teplota pokrmov neklesla počas ich prepravy až do času výdaja pod 65 °C.
- Ak sa vydávajú pokrmy do prepravných nádob, musí byť táto činnosť zabezpečená a vykonávaná hygienicky vyhovujúcim spôsobom tak, aby nedošlo k narušeniu kvality a zdravotnej bezpečnosti pokrmov.
- Na umývanie prepravných nádob, ich skladovanie a na vydávanie pokrmov v prepravných nádobách sa vyčleňujú samostatné priestory. Priestor na umývanie prepravných nádob musí byť stavebne oddelený alebo prevádzkovo oddelený od priestoru na umývanie kuchynského riadu a musí byť vybavený zariadením s prívodom teplej vody s teplotou najmenej 45 °C a s prívodom studenej pitnej vody z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja.

Pokiaľ nedisponujete vhodnými dopravnými prostriedkami alebo z rôznych dôvodov nedokážete splniť vyššie uvedené požiadavky, možnosťou je aj spolupráca s partnermi, ktorí majú profesionálne vozidlá s termoizolačným alebo chladiarenským systémom (napr. logistické firmy alebo dodávatelia), alebo zdieľanie chladiarenských kapacít s inými organizáciami. Takéto postupy je však potrebné riadne zapracovať do vašej HACCP dokumentácie. Pre viac informácií o HACCP dokumentácii prejdite na kapitolu Správna hygienická prax a HACCP dokumentácia na strane 56.

Je tiež dôležité myslieť na to, že ak prepravu zabezpečuje externý partner, vaša organizácia ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku naďalej zodpovedá za dodržiavanie požiadaviek potravinového práva vrátane zachovania bezpečnosti potravín počas prepravy.

Zásady prepravy chladených potravín v termoboxoch

- Dodržiavať chladiarenský reťazec – teplota nesmie klesnúť pod teplotu stanovenú legislatívou alebo výrobcom na obale!
- Využívať termoizolačné boxy v kombinácii s chladiacimi vložkami
- Minimalizovať čas medzi odberom a distribúciou
- Viesť záznamy o teplotách pri prevzatí a pri každom odovzdaní potravín

Ak prevážate nebalené potraviny v prepravných nádobách alebo chladené potraviny v termoboxoch, je potrebné zabezpečiť ich čistenie a sanitáciu. Máte nasledujúce možnosti:

1. Ak máte vlastné zázemie (prevádzku), postupujte podľa Scenára 2 – Výdajňa potravín so skladovými priestormi (strana 33).
2. Ak nemáte vlastné zázemie, musíte mať zabezpečené umývanie prepravných nádob iným spôsobom:

- Uzatvorte písomnú dohodu s iným prevádzkovateľom potravinárskeho podniku, ktorý má zabezpečenú činnosť sanitácie (umyváreň) prepravných nádob. Dohoda by mala byť písomná, aby ste sa vedeli preukázať pri kontrole.
- Môžete využiť systém výmeny nádob s organizáciou, do ktorej potraviny vozíte (organizácia prijaté nádoby umyje a vráti vám ich čisté pri ďalšom odbere).

Pri bode 2 je nutné tieto špecifické postupy riadne zapracovať do vašej HACCP dokumentácie. Pre viac informácií o HACCP dokumentácii prejdite na kapitolu Správna hygienická prax a HACCP dokumentácia na strane 56.

Ako čítať návody v tomto manuáli

V ďalších častiach vás postupmi prevedú snímky obrazovky. Každý krok má svoje číslo, pokyn a snímku. Pokyny priamo na snímke sú označené jednotne:

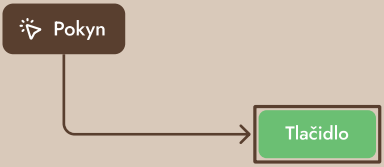

Pokyn hovorí, čo máte urobiť. Ikona ukazuje druh úkonu.

Rámik označuje prvok na obrazovke, s ktorým pracujete.

Šípka vedie od pokynu k príslušnému prvku.

Druhy úkonov

Kliknite – kliknite na tlačidlo, odkaz alebo dlaždicu.

Vyplňte, zadajte – napíšte text do poľa.

Zvoľte, vyberte – vyberte možnosť z rozbaľovacieho zoznamu.

Označte – zaškrtnite políčko.

Pridajte – pridajte nový záznam, napríklad činnosť.

Rozkliknite – rozbaľte skrytú časť alebo lištu.

Nahrajte – vložte súbor z počítača.

Pokračujte – prejdite na ďalší krok.

Registrácia charitatívnej organizácie ako prepravcu na RVPS cez portál KVEPIS

Správny poplatok

Pred samotným procesom registrácie je potrebné zaplatiť **správny poplatok cez eKolok** na linke https://m.ekolky.gov.sk/Uhrada-poplatku-online.aspx.

Postup

1. Do vyhľadávacieho poľa zadajte **Veterinárna a potravinová správa**.

2. Vyberte konkrétnu službu zo zoznamu.

3 Po výbere služby zaškrtnite **Elektronické podanie**.

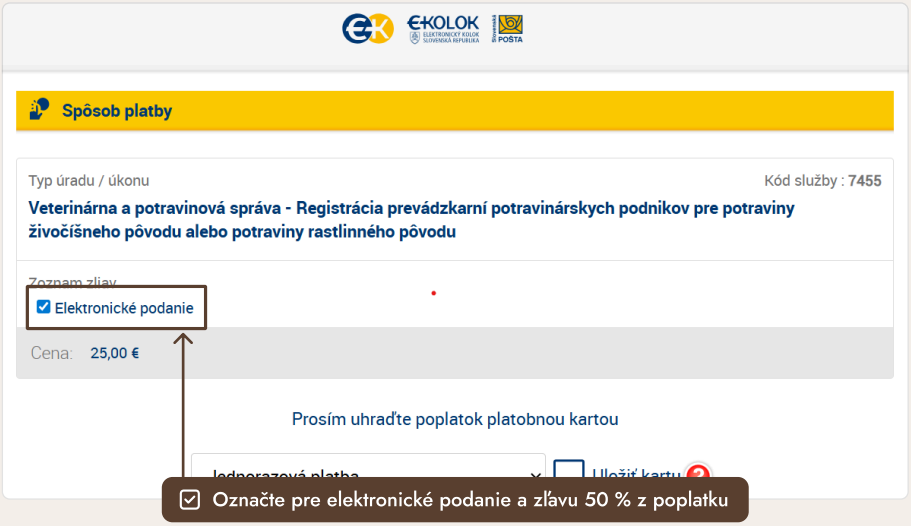

Výška poplatku závisí od typu podania – pri elektronickom podaní je znížená o 50 %. Viac informácií nájdete na linke https://svps.sk/spravne-poplatky.

Postup registrácie

Registrácia prebieha elektronicky na portáli KVEPIS (Komplexný veterinárny a potravinový informačný systém ŠVPS SR).

1 Vytvorte si účet a prihláste sa na portál. Postup nájdete na linke Dokumenty na stiahnutie – ŠVPS SR.

Návod pokračuje na ďalšej strane →

2 Po prihlásení prejdite do sekcie **Moje žiadosti** a vytvorte novú žiadosť kliknutím na tlačidlo „**Nový**“.

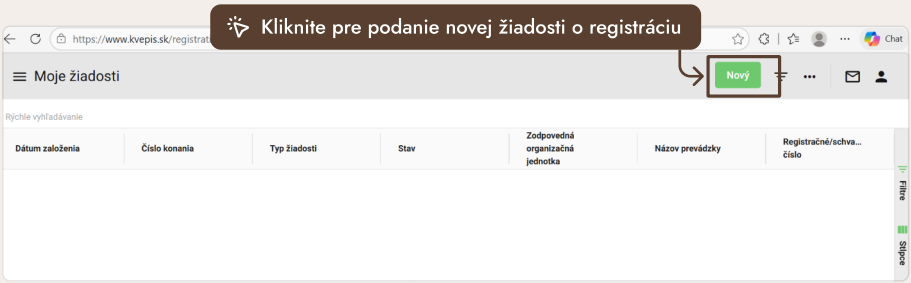

3 Vyplňte **základné informácie k žiadosti** nasledovne:
Typ žiadosti: Nová žiadosť
Špecifikácia registrácie: Registrácia prevádzkarne
Oblasť: Ostatné činnosti pri potravinách
Žiadateľ: Právnická osoba

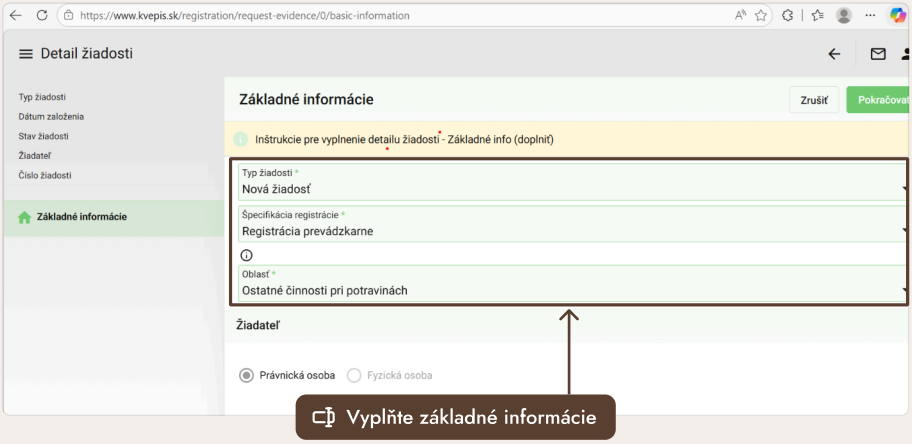

4 Vyplňte **povinné informácie** o prevádzke nasledovne:
Názov prevádzky: názov vašej organizácie, za pomlčku môžete uviesť aj špecifikáciu „Prepravca“
Adresa prevádzky: typicky adresa miesta, kde vykonávate činnosť, v prípade prepravy uveďte vaše sídlo

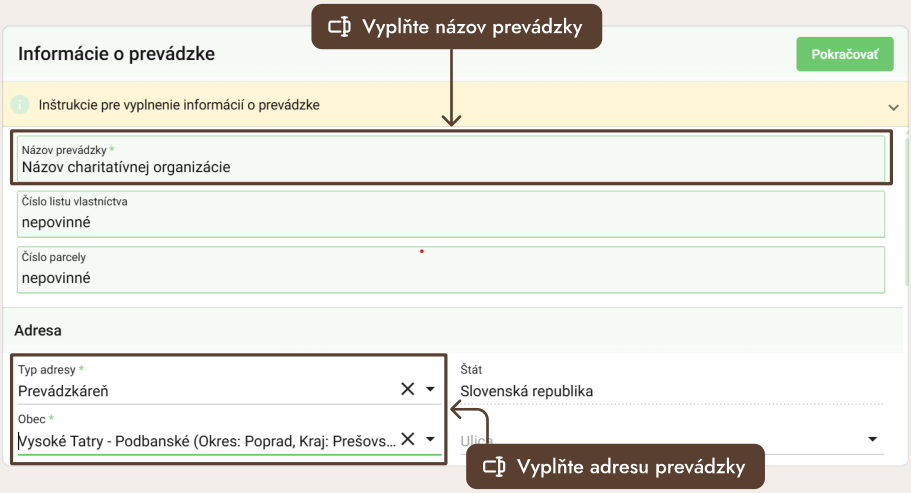

5 Kliknite na tlačidlo **Pridať činnosť** a pridajte činnosť **Charitatívna organizácia,** ktorú si vyberiete zo zoznamu činností.

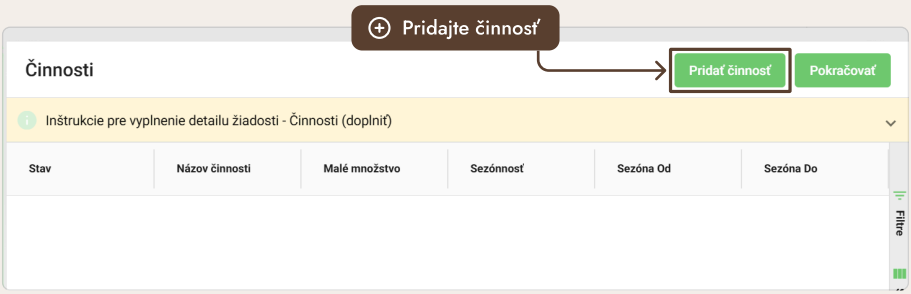

Návod pokračuje na ďalšej strane →

6 Podľa druhu vykonávanej činnosti pridajte **poznámku** do poľa **Poznámka k pridruženej činnosti.** V tomto prípade je to **Preprava bez stálej prevádzkarne**.

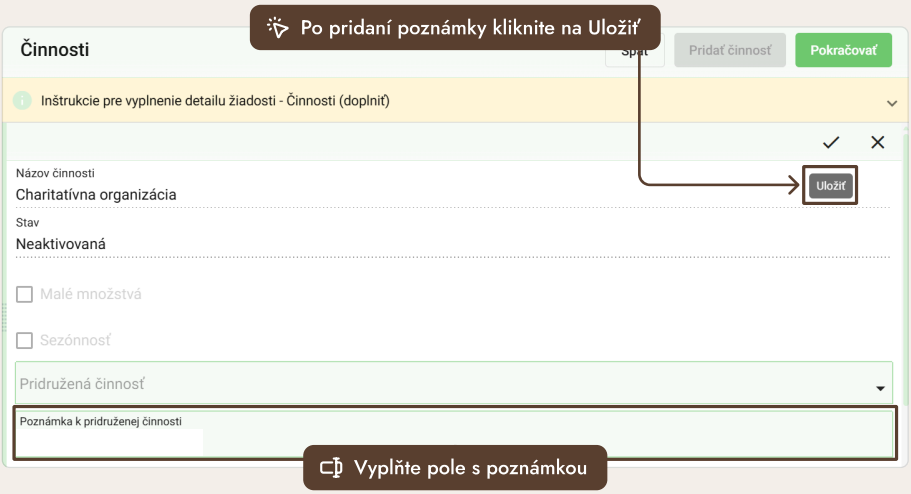

7 Po uložení činnosti a kliknutí na jej riadok v zozname činností sa aktivuje tlačidlo **„Pridať komoditnú skupinu“**. Kliknite na šípku na dolnej lište a kliknite na tlačidlo.

8 Vyberte **širokokomoditné zameranie** zo zoznamu a kliknite na **Uložiť**.

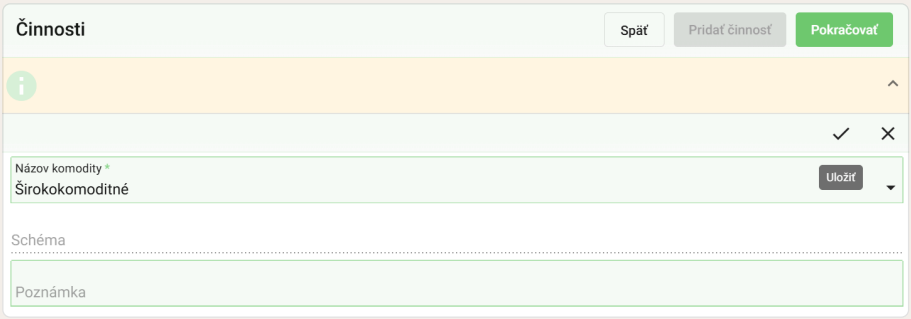

9 V ďalšom kroku je potrebné pridať činnosť **Preprava**.

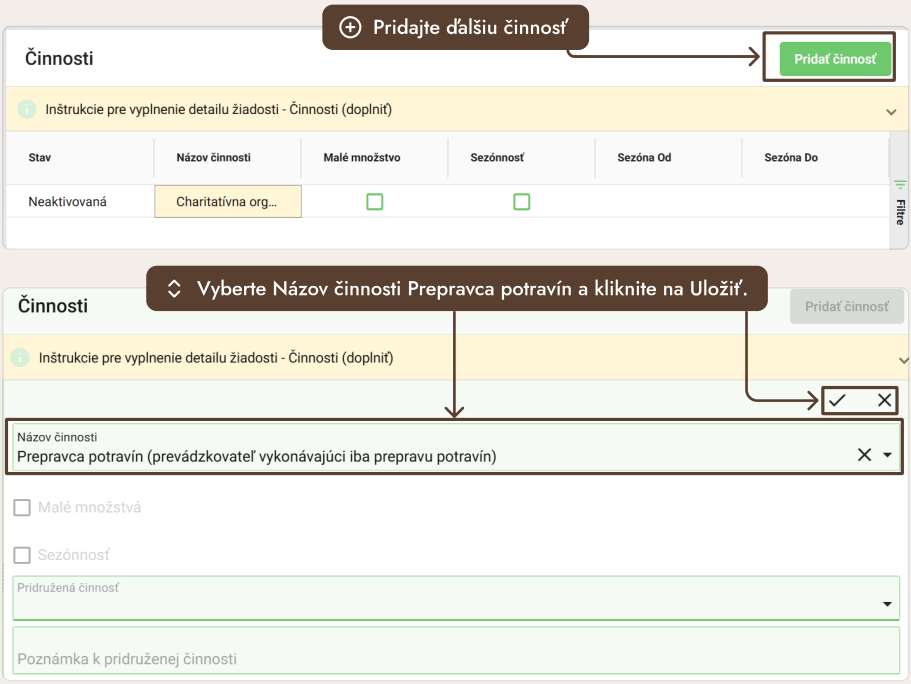

Návod pokračuje na ďalšej strane →

10 Opäť pridajte komoditnú skupinu „**širokokomoditné**“ podľa krokov **č. 7** a **č. 8**.

Kliknite na Pridať komoditnú skupinu, vyberte Širokokomoditné a potvrďte.

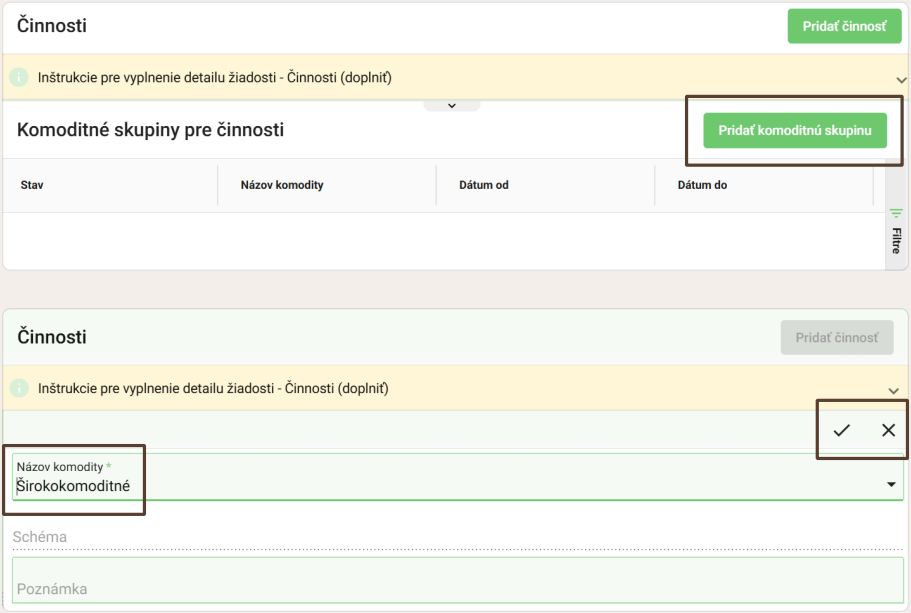

Skontrolujte, že sú pridané obe činnosti, a pokračujte ďalej.

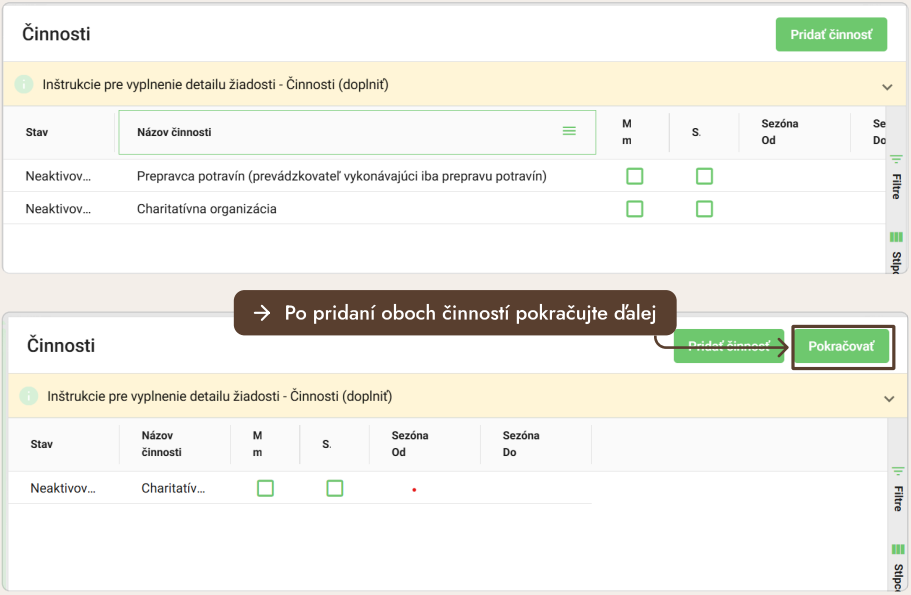

11 V časti **Doplňujúce informácie** pridajte **EČV vozidla alebo vozidiel** určených na prepravu. Uložte a pokračujte na **Prílohy**.

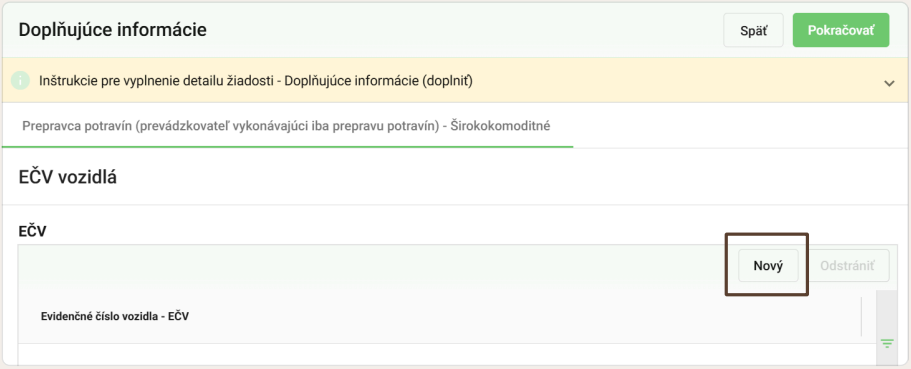

Návod pokračuje na ďalšej strane →

12 Ako prílohu vložte **Potvrdenie o zaplatení správneho poplatku**, ktoré ste obdržali ako PDF súbor cez eKolok. Následne kliknite na **Pokračovať** a prejdite na **Prehľad žiadosti**.

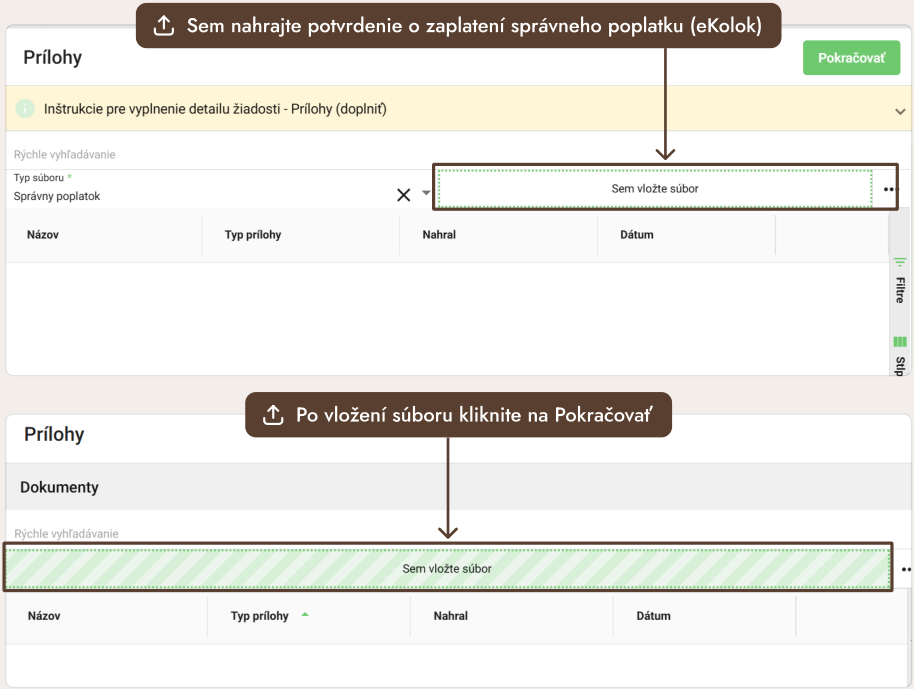

13 Prehľad žiadosti je posledným krokom žiadosti. Skontrolujte všetky údaje. V prípade chyby kliknite na príslušnú sekciu ľavého menu žiadosti a údaj opravte. Po tomto kroku nebude ďalej možné žiadosť editovať. Tlačidlom **Podpísať žiadosť KEP / ZEP** dokončíte vytvorenie žiadosti.

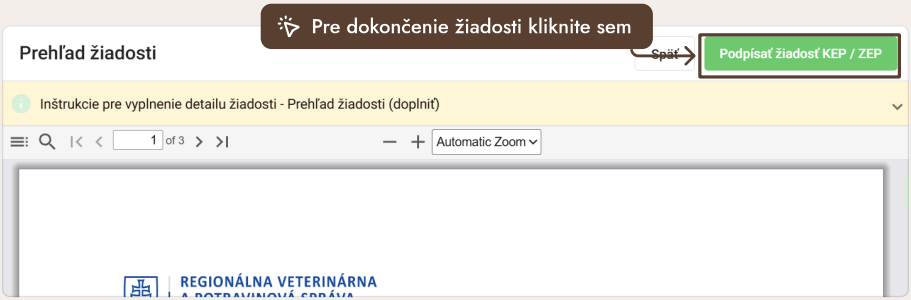

14 Žiadosť odošlete kliknutím na **Odoslať podpísanú žiadosť**.

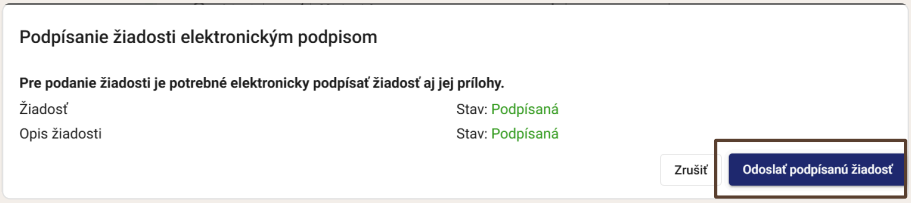

15 Po odoslaní žiadosti prebehne na strane RVPS overenie údajov a zápis do registrov. V prípade potreby vás pracovníci RVPS budú kontaktovať. Na základe toho vám bude do elektronickej schránky doručené **Potvrdenie o registrácii prevádzky**.

Splnenie registračnej povinnosti pri preprave potravín v kompetencii ÚVZ

Ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku – prepravca, ktorý prepravuje potraviny v kompetencii RÚVZ (pozri Tabuľku č. 2 na strane 11), si musíte splniť registračnú povinnosť na miestne príslušnom regionálnom úrade verejného zdravotníctva, ktorý vykonáva úradnú kontrolu niektorých druhov potravín.

Organizácia je povinná zaslať miestne príslušnému RÚVZ písomne alebo elektronicky oznámenie o registrácii najneskôr v deň začatia prevádzkovania.

Príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva zaznamená oznámenie o registrácii alebo zmene činnosti potravinárskej prevádzky na základe podania, ktoré obsahuje:

1. obchodné meno, právnu formu, sídlo a identifikačné číslo, ak bolo pridelené, ak je žiadateľom právnická osoba; meno, priezvisko, bydlisko a identifikačné číslo, ak bolo pridelené, ak je žiadateľom fyzická osoba – podnikateľ,
2. názov prevádzkarne,
3. adresu prevádzkarne,
4. špecifikáciu činnosti (uviesť druhy činnosti/sortimentu, typ prevádzkarne),
5. dátum začatia alebo zmeny činnosti v priestoroch prevádzkarne.

Vzor oznámenia nájdete na linke https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/registracia_prevazkarne_152_002.

Vzor oznámenia: vyplňte príslušný RÚVZ, názov a adresu prevádzky a označte druh činnosti. Vyberte kategórie potravín, ktoré budete prepravovať, a uveďte dátum začatia činnosti.

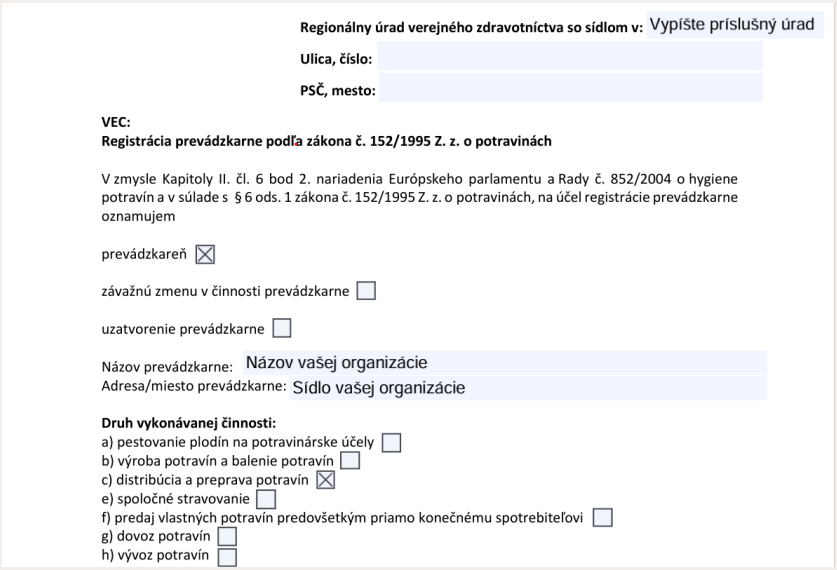

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v: Vypíšte príslušný úrad

Ulica, číslo:

PSČ, mesto:

VEC:
Registrácia prevádzkarne podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách

V zmysle Kapitoly II. čl. 6 bod 2. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 852/2004 o hygiene potravín a v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách, na účel registrácie prevádzkarne oznamujem

prevádzkareň ☒

závažnú zmenu v činnosti prevádzkarne ☐

uzatvorenie prevádzkarne ☐

Názov prevádzkarne: Názov vašej organizácie
Adresa/miesto prevádzkarne: Sídlo vašej organizácie

Druh vykonávanej činnosti:
a) pestovanie plodín na potravinárske účely ☐
b) výroba potravín a balenie potravín ☐
c) distribúcia a preprava potravín ☒
e) spoločné stravovanie ☐
f) predaj vlastných potravín predovšetkým priamo konečnému spotrebiteľovi ☐
g) dovoz potravín ☐
h) vývoz potravín ☐

Oznámenie je možné podať elektronicky cez slovensko.sk, listinne poštou alebo na podateľni príslušného RÚVZ. Toto podanie je bezplatné.

Pri elektronickom podaní na slovensko.sk zvoľte vo Všeobecnej agende príslušný RÚVZ.

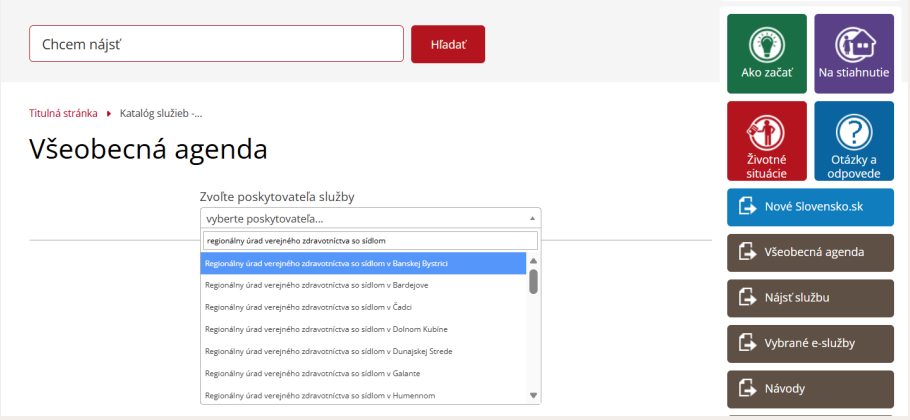

Oznámenie o registrácii je potrebné zaslať príslušnému RÚVZ najneskôr v deň začatia prevádzkovania. Rovnako tak registráciu na RVPS je potrebné uskutočniť aspoň deň vopred.

Povinnosti charitatívnej organizácie podľa druhu vykonávanej činnosti

Scenár 2:
Výdajňa potravín so skladovými priestormi

> Ak vaša organizácia dostáva potraviny, s ktorými manipuluje vo vlastných alebo prenajatých priestoroch a ďalej ich vydáva konečným príjemcom, musí príslušnú prevádzkareň registrovať ako potravinársky podnik. V tomto scenári organizácia disponuje priestormi na skladovanie potravín.

Ak vaša organizácia prevádzkuje výdajňu potravín, jej činnosť typicky zahŕňa nasledujúce kroky:

1. prevzatie potravín od darcu,
2. prevoz potravín do prevádzky,
3. skladovanie potravín v určených priestoroch,
4. triedenie, balenie a príprava potravinových balíčkov,
5. rozvoz potravín alebo odovzdanie vo výdajni konečným príjemcom.

Tento scenár sa vzťahuje na potravinové výdajne, ktoré majú vlastné skladové priestory a v ktorých organizácia potraviny prijíma, skladuje a ďalej vydáva konečným príjemcom.

Požiadavky na prevádzkovateľov potravinárskych podnikov – výdajne so skladovými priestormi

Požiadavky na priestory potravinárskeho podniku vychádzajú primárne z **nariadenia (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín**, najmä z jeho prílohy II. Konkrétne požiadavky sa uplatňujú podľa druhu potravín a činností, ktoré sa v prevádzke vykonávajú. Požiadavky na potravinárske prevádzkarne bližšie upravuje slovenský **zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách** a **výnos MP SR č. 28167/2007-OL**.

V prípade, že organizácia manipuluje s potravinami živočíšneho pôvodu, je potrebné podľa konkrétneho druhu potraviny a vykonávanej činnosti posúdiť aj uplatnenie osobitných požiadaviek podľa **nariadenia (ES) č. 853/2004**.

Zhrnutie základných požiadaviek na priestory potravinárskeho podniku

Pri posudzovaní vhodnosti priestorov potravinárskeho podniku sa zohľadňujú najmä tieto požiadavky:

- či sú priestory čisté a v dobrom technickom stave,
- či usporiadanie a vybavenie umožňuje správne hygienické postupy a ochranu potravín pred kontamináciou, škodcami a plesňami,
- či sú povrchy (vrátane dverí) hladké, ľahko čistiteľné, podľa potreby dezinfikovateľné a vyhotovené z vhodných, neabsorbujúcich a netoxických materiálov,
- či sú stropy a stropné konštrukcie upravené tak, aby sa zabránilo hromadeniu nečistôt, kondenzácii a rastu plesní,
- či sú okná otvárateľné a v prípade potreby vybavené sieťkami proti hmyzu (ak by otvorené okná predstavovali riziko kontaminácie, musia byť prijaté opatrenia na zabránenie tomuto riziku),
- či je zabezpečené zariadenie na umývanie s prívodom tečúcej teplej a tečúcej studenej pitnej vody,
- či sú zabezpečené vhodné skladovacie podmienky vrátane dostatočnej kapacity a kontroly teploty (v prípade potreby aj jej zaznamenávania),
- či je zabezpečené dostatočné vetranie (prirodzené alebo mechanické) a primerané osvetlenie (prirodzené a/alebo umelé),
- či sú k dispozícii umývadlá na hygienu rúk vybavené teplou a studenou tečúcou vodou, prostriedkami na umývanie rúk a hygienické osušenie,
- či sú vytvorené osobitné priestory na osobnú hygienu zamestnancov (t. j. najmä šatne a toalety), pričom splachovacie záchody nemajú priamy vstup do priestorov, v ktorých sa manipuluje s potravinami; pri viac ako 5 zamestnancoch v jednej zmene sú zabezpečené oddelené hygienické zariadenia pre mužov a ženy,
- či sú čistiace a dezinfekčné prostriedky skladované mimo priestorov, kde sa manipuluje s potravinami,
- či je zabezpečené vhodné skladovanie a nakladanie s odpadmi tak, aby nepredstavovali riziko kontaminácie potravín.

Pre praktický návod **Na čo myslieť pred registráciou**, prejdite na **Prílohu** tohto dokumentu.

Registrácia charitatívnej organizácie ako výdajne so skladovými priestormi

Pred registráciou

Pred samotnou registráciou na RVPS cez KVEPIS je potrebné požiadať príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) o posúdenie priestorov potravinárskej prevádzkarne a ich uvedenie do prevádzky prostredníctvom podania **Návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky**. V prípade výdajne bude RÚVZ posudzovať najmä **skladové priestory, priestory určené na manipuláciu a balenie potravín, výdajný priestor a hygienické a zamestnanecké zázemie**. Ak vykonávate aj prepravu, pri posudzovaní priestorov, ktoré majú byť uvedené do prevádzky, môže RÚVZ vykonať aj obhliadku prepravných prostriedkov. Podrobné informácie k žiadosti o rozhodnutie nájdete na portáli ÚVZ na linke Podávanie návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky, na zmenu v ich prevádzkovaní alebo na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky na úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike – Portál elektronických služieb Úradu verejného zdravotníctva SR alebo nižšie v tomto dokumente.

Odporúčanie: Oslovte príslušné RÚVZ ešte pred podaním žiadosti a prekonzultujte s nimi svoj zámer. Nie je to povinné, ale je to odporúčaný postup – pomôže vám overiť si požiadavky ešte pred úpravou priestorov a predísť zbytočným nákladom.

Postup podania žiadosti

1. K žiadosti na Regionálny úrad verejného zdravotníctva si vopred prichystajte nasledovné dokumenty:

Povinné pri každom podaní:

A. Dokumentáciu s opisom činnosti, ktorá je predmetom návrhu na posúdenie.

B. Doklad o úhrade správneho poplatku. Pri listinnom podaní alebo elektronickom podaní prostredníctvom všeobecnej agendy sa doklad o úhrade správneho poplatku prikladá k žiadosti; pri podaní prostredníctvom elektronického formulára sa správny poplatok uhrádza v rámci elektronického podania.

C. K žiadosti je potrebné priložiť aj Súhlas so spracovaním osobných údajov v prípade listinného podania alebo elektronického podania cez všeobecnú agendu.

D. Zmluva o nájme priestorov alebo doklad preukazujúci vlastnícke právo k priestorom.

Povinné podľa prípadu:

E. V prípade, že celá prevádzka bude mať len nútené vetranie, dostatočná výmena vzduchu sa dokladuje protokolom o funkčnosti a rozsahu vzduchotechniky. Je potrebné si ho zabezpečiť vopred – ešte pred podaním žiadosti. Doba dodania je 2 až 4 týždne.

F. V prípade, že sú sklad a hlavný pracovný priestor na manipuláciu s potravinami osvetlené len umelým osvetlením (bez prístupu denného svetla), sa ku žiadosti zvyčajne dokladá svetlotechnický posudok. Je potrebné zabezpečiť ho pred podaním žiadosti, v krajnom prípade ho doložiť počas obhliadky priestorov. Doba dodania je 2 až 4 týždne.

G. V prípade, že sa v prevádzke, ktorú predkladáte na posúdenie, inštalovali nové rozvody vody, je potrebný protokol o skúške vody. Vzorka vody sa odoberá z príslušného miesta nového rozvodu. Doba dodania je 2 až 4 týždne.

Povinnosť dokladať tieto prílohy si vždy overte na príslušnom RÚVZ.

2. Samotná žiadosť musí obsahovať:

1. obchodné meno, právnu formu, sídlo, telefonický kontakt alebo emailovú adresu a identifikačné číslo, ak bolo pridelené, ak je žiadateľom právnická osoba; meno, priezvisko, obchodné meno, miesto podnikania, telefonický kontakt alebo emailovú adresu a identifikačné číslo, ak bolo pridelené, ak je žiadateľom fyzická osoba – podnikateľ,
2. meno, priezvisko a bydlisko alebo obchodné meno a miesto podnikania, telefonický kontakt alebo emailovú adresu osoby zodpovednej za prevádzkovanie posudzovanej činnosti.

3. Podanie

Podanie žiadosti je možné:

- listinne v podateľni úradu alebo poštou. Zoznam RÚVZ nájdete na hlavnej stránke ÚVZ a Vzory dokumentov a postupov – Portál úradov – ÚVZ
- elektronicky prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy.

Vzor žiadosti

K zostaveniu žiadosti je možné využiť vzor žiadosti o vydanie rozhodnutia regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

1 Vyplňte základné údaje

Fyzická osoba – podnikateľ (meno, priezvisko):

Obchodné meno: IČO:

Adresa / bydlisko:

Kontakt / telefón: e-mail:

alebo

Právnická osoba

Obchodné meno: IČO:

Právna forma:

Adresa / sídlo:

Kontakt / telefón: e-mail:

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v:

Ulica, číslo:

PSČ, mesto:

2 Do sekcie „VEC: Žiadosť o vydanie rozhodnutia k“ uveďte **návrh na uvedenie priestorov do prevádzky**

VEC:
Žiadosť o vydanie rozhodnutia

V zmysle § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, žiadam o vydanie rozhodnutia k: *

- [x] návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky
- [ ] návrhu na zmenu v prevádzkovaní priestorov
- [ ] návrhu na uvedenie do skúšobnej prevádzky
- [ ] návrhu na prevádzkový poriadok
- [ ] návrhu na zmenu prevádzkového poriadku
- [ ] návrhu na uvedenie potravinárskeho objektu do užívania

3 Do Predmetu uveďte, že ide o sociálnu výdajňu a nezabudnite uviesť aj adresu (v žiadosti sa explicitne vyžaduje aj pre tento krok).

Predmet posudzovania: **

Sociálna výdajňa charitatívnej organizácie na Kamzíkovej ulici 67 v Poprade

4 V ďalšej časti uvediete názov vašej charitatívnej organizácie, jej sídlo a prílohy, ktoré prikladáte k žiadosti (pozri inštrukcie vyššie).

5 Vyplnenú žiadosť si stiahnite a podpíšte, následne ju ako .pdf podajte aj s prílohami cez **všeobecnú agendu** podobne ako pri **Scenári 1 Prepravca.**
Všeobecnú agendu nájdete na linke https://www.slovensko.sk/sk/detail-sluzby?externalCode=App.GeneralAgenda.
Odporúčanie: Pomenujte súbory jasne (napr. „Opis_cinnosti.pdf“).

Návod pokračuje na ďalšej strane →

6 Nezabudnite, že v tomto prípade je nutné ako prílohu priložiť aj **potvrdenie o úhrade správneho poplatku** a **súhlas so spracovaním osobných údajov**. Vzor súhlasu nájdete na linke https://uvzsr.sk/documents/d/ruvztt/suhlas_ziadost_o_vydanie_rozhodnutia.

7 Po podaní žiadosti vás bude **v dohľadnom čase kontaktovať RÚVZ** pre dohodnutie si termínu obhliadky. Pri obhliadke sa spisuje **Zápisnica zo štátneho zdravotného dozoru**, na základe ktorej sa píše a vydáva rozhodnutie o uvedení priestorov do prevádzky. V jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na podklade dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne. V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je **správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania**. Vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne **najneskôr do 60 dní.** V prípade, že nebudú doložené všetky potrebné dokumenty načas alebo budú počas obhliadky zistené nedostatky, budete vyzvaní na nápravu. Táto skutočnosť môže mať za následok predĺženie správneho konania. Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť.

Registrácia na RVPS

Po vydaní **Rozhodnutia o uvedení priestorov potravinárskej prevádzkarne do prevádzky** je pred začatím činnosti potrebné vykonať registráciu na príslušnej RVPS prostredníctvom portálu KVEPIS.

Registrácia na portáli KVEPIS sa vykonáva rovnako ako pri **Scenári 1**, pričom v časti **Poznámka k činnosti** treba uviesť konkrétne činnosti, pre ktoré sa registrujete – v tomto prípade výdajňa potravín – a pridať **širokokomoditné zameranie**. Ak organizácia zároveň vykonáva prepravu potravín, je potrebné v žiadosti uviesť aj **činnosť Prepravca potravín.**

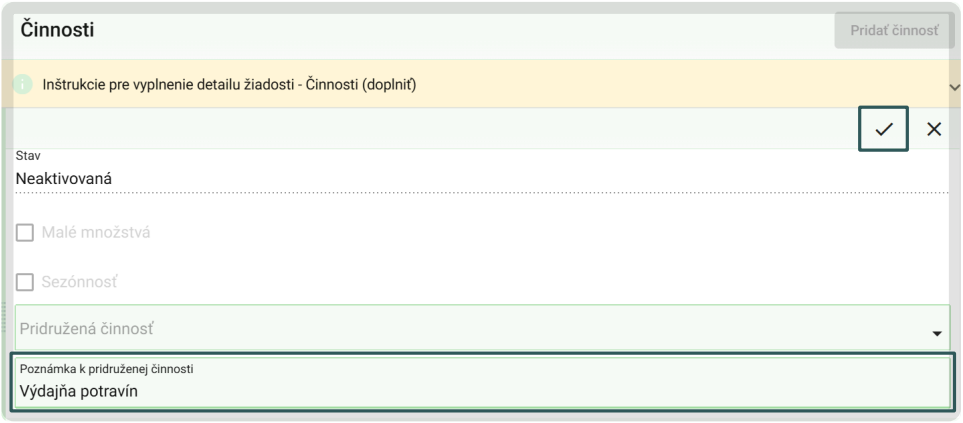

Odporúčanie: Pred začatím činnosti musí mať prevádzkovateľ zabezpečený odvoz biologicky rozložiteľného odpadu prostredníctvom oprávnenej osoby. Túto skutočnosť preukazuje uzatvorenou zmluvou, ktorú je potrebné vedieť predložiť pri kontrole.

Scenár 3:

Zariadenie spoločného stravovania s prípravou a výdajom pokrmov

> Ak vaša organizácia potraviny nielen prijíma a distribuuje, ale z nich aj pripravuje alebo podáva pokrmy či nápoje určené na priamu konzumáciu, ide o činnosť zariadenia spoločného stravovania. Zariadením spoločného stravovania môže byť aj prevádzka, ktorá pokrmy iba vydáva alebo podáva, pričom ich prípravu zabezpečuje externá firma alebo iná organizácia.

V tomto scenári je potrebné rozlišovať medzi:

- charitatívnou organizáciou, ktorá zabezpečuje prípravu alebo výdaj pokrmov,
- zariadením sociálnych služieb, ktoré má podľa zákona o sociálnych službách povinnosť vytvárať podmienky na prípravu stravy,
- zariadením sociálnych služieb, ktoré má podľa zákona o sociálnych službách povinnosť poskytovať stravovanie.

1. Charitatívna organizácia, ktorá sama pripravuje alebo podáva pokrmy

Charitatívna organizácia, ktorá nie je poskytovateľom sociálnej služby a sama pripravuje alebo vydáva pokrmy, sa podľa § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. považuje za zariadenie spoločného stravovania a svoje povinnosti voči príslušnému RÚVZ rieši podľa charakteru vykonávanej činnosti.

Ak organizácia **pokrmy sama pripravuje**, pred začatím činnosti je potrebné požiadať príslušný RÚVZ o vydanie rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky. Ak organizácia **pokrmy iba vydáva**, pričom ich prípravu zabezpečuje externá firma alebo iná organizácia, vzťahuje sa na ňu oznamovacia povinnosť.

2. Zariadenie sociálnych služieb s povinnosťou poskytovať stravovanie

Pri niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb zákon č. 448/2008 Z. z. **priamo ustanovuje povinnosť poskytovať stravovanie** (napríklad zariadenia starostlivosti o deti, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby).

Pri takomto zariadení je potrebné rozlišovať povinnosti vyplývajúce zo zákona o sociálnych službách od požiadaviek podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a príslušných hygienických predpisov. Ak zariadenie samo pripravuje alebo podáva pokrmy, ide o činnosť zariadenia spoločného stravovania podľa § 26 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. a musí spĺňať príslušné požiadavky na prevádzku zariadenia spoločného stravovania podľa § 26 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.

3. Zariadenie sociálnych služieb, ktoré utvára podmienky na prípravu alebo výdaj stravy

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách pri niektorých druhoch sociálnych služieb namiesto poskytovania stravy ustanovuje možnosť **utvárania podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín**, rovnako ako zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak zariadenie iba vytvára podmienky a prijímatelia si stravu pripravujú sami, nejde o poskytovanie stravovania zo strany zariadenia. Takúto činnosť preto nemožno automaticky stotožňovať s prevádzkovaním zariadenia spoločného stravovania. Ak však zariadenie samo začne **pripravovať alebo poskytovať stravu**, je potrebné posúdiť jeho povinnosti podľa príslušných ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z.

Požiadavky na prevádzkovateľov zariadenia spoločného stravovania

Požiadavky na priestory zariadení spoločného stravovania vychádzajú z **Nariadenia (ES) č. 852/2004** a zo **zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a sú špecifikované vo **vyhláške č. 533/2007 o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania**.

Zhrnutie základných požiadaviek z pohľadu posudzovania priestorov

Pri posudzovaní vhodnosti priestorov zariadenia spoločného stravovania sa zohľadňujú najmä tieto požiadavky:

- dispozičné riešenie prevádzky (primerané oddelenie čistej a nečistej časti, plynulý a logický tok potravín a pokrmov),
- primerané priestorové a prevádzkové oddelenie jednotlivých činností (príjem surovín, skladovanie, príprava, výdaj),
- zabezpečenie hygieny rúk (dostatočný počet umývadiel s teplou a studenou vodou),
- zabezpečenie zariadení na umývanie potravín a vybavenia,
- vhodné skladovacie priestory podľa druhu potravín (suché, chladené, mrazené),
- zabezpečenie primeraného vetrania a osvetlenia,
- vyhovujúci stavebno-technický stav priestorov (umývateľné → ľahko čistiteľné, podľa potreby dezinfikovateľné, bez poškodení, plesní a nadmernej vlhkosti),
- vhodné hygienické a personálne zázemie (šatne a toalety podľa charakteru prevádzky a počtu zamestnancov),
- zabezpečenie nakladania s odpadmi tak, aby nedochádzalo ku kontaminácii potravín, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu podľa charakteru prevádzky,
- primerané osvetlenie – pracoviská sa musia v čo najväčšej miere osvetliť denným svetlom a vybaviť umelým osvetlením tak, aby umožňovali dokonalú farebnú ostrosť. Umelé osvetlenie má mať bielu farbu a intenzitu najmenej 500 lx,
- vetranie – prirodzené alebo nútené, podmienkou je výmena vzduchu na jedného zamestnanca najmenej 30 m^3/h vzduchu, pri fyzickej práci sa má vymeniť na jedného zamestnanca 50 m^3/h vzduchu.

Pred podaním žiadosti o uvedenie zariadenia spoločného stravovania do prevádzky je potrebné si jasne definovať rozsah plánovanej činnosti. Najmä:

- aké pokrmy budete pripravovať,
- aké druhy potravín budete spracúvať (napr. mäso, vajcia, mliečne výrobky alebo len rastlinnú stravu, prípadne jednoduché pokrmy bez tepelnej úpravy),
- približne koľko porcií denne budete podávať.

Od rozsahu a typu spracovaných potravín sa odvíjajú požiadavky na dispozičné riešenie priestorov, ich vybavenie a hygienické zabezpečenie. Pri návrhu priestorov je potrebné zabezpečiť najmä:

- oddelenie čistej a nečistej časti prevádzky tak, aby nedochádzalo ku kríženiu činností,
- plynulý a podľa možností jednosmerný tok potravín od príjmu surovín až po výdaj pokrmov,
- primerané stavebné a technické riešenie jednotlivých činností (napr. príprava surovín, varenie, výdaj).

V závislosti od charakteru prevádzky môže byť potrebné zabezpečiť aj hygienické zázemie pre stravníkov, najmä toalety.

K žiadosti na Regionálny úrad verejného zdravotníctva je potrebné doložiť najmä:

- dokumentáciu s opisom činnosti,
- doklad o úhrade správneho poplatku,
- doklad o vzťahu k priestorom (napr. nájomná zmluva).

Podľa charakteru prevádzky a vykonaných úprav môže byť potrebné doložiť aj:

- dispozičné riešenie priestorov (najmä pri zložitejších prevádzkach),
- protokol o funkčnosti a rozsahu vzduchotechniky (ak je priestor bez prirodzeného vetrania),
- svetlotechnický posudok (ak je priestor bez denného svetla),
- v prípade, že sa v prevádzke, ktorú predkladáte na posúdenie, inštalovali nové rozvody vody, je potrebný protokol o skúške vody. Vzorka vody sa odoberá z nového rozvodu. Doba dodania je väčšinou 2 až 4 týždne.

Niektoré dokumenty sa spravidla nevyžadujú ako príloha k žiadosti, ale prevádzkovateľ ich musí mať zabezpečené najneskôr pri začatí činnosti alebo pri kontrole:

- zmluva o odvoze biologicky rozložiteľného odpadu, ak nakladanie s ním zabezpečuje externá firma**,**
- HACCP dokumentácia a zásady správnej výrobnej a hygienickej praxe.

Postup podania žiadosti pre charitatívnu organizáciu, ktorá pripravuje pokrmy

Podanie žiadosti je možné:

- **listinne** v podateľni príslušného úradu alebo poštou. Zoznam RÚVZ nájdete na hlavnej stránke ÚVZ a príslušnú žiadosť v sekcii Vzory dokumentov a postupov, pričom ide o rovnaké tlačivo ako pri Scenári č. 2, teda Žiadosť o vydanie rozhodnutia.
- **elektronicky** prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy (slovensko.sk).

Podaním tejto žiadosti si plníte povinnosť požiadať príslušný RÚVZ o uvedenie priestorov zariadenia spoločného stravovania do prevádzky. V prípade zariadenia spoločného stravovania sa registrácia prostredníctvom portálu KVEPIS Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR nevykonáva.

Odporúčanie: Elektronické podanie je možné uskutočniť aj prostredníctvom elektronického formulára dostupného na portáli ÚVZ SR. V ďalšej časti nájdete podrobný postup jeho vyplnenia a odoslania.

Žiadosť o uvedenie priestorov zariadenia spoločného stravovania do prevádzky prostredníctvom elektronického formulára na portáli ÚVZ

1. Prihláste sa do portálu elektronických služieb ÚVZ SR.

2. V časti Služby kliknite na Podávanie návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky, na zmenu v ich prevádzkovaní alebo na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky a návrhu na schválenie prevádzkového poriadku alebo jeho zmeny.

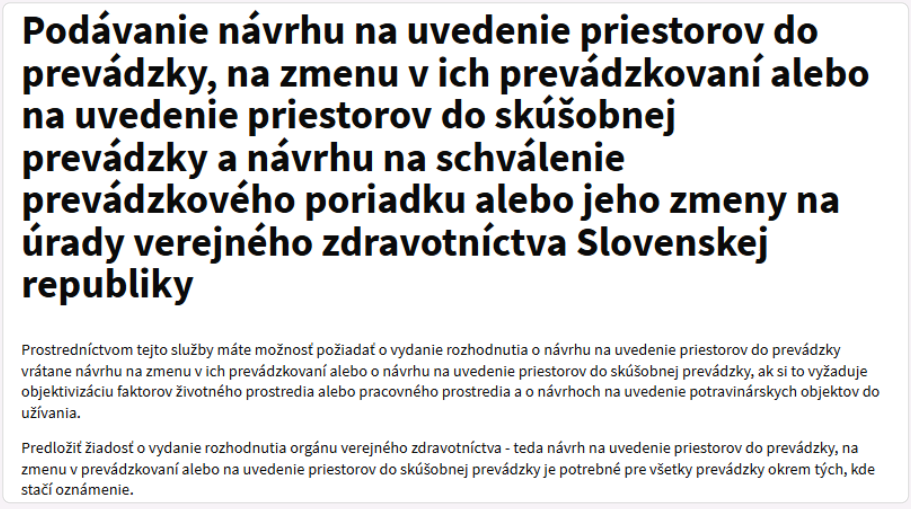

Podávanie návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky, na zmenu v ich prevádzkovaní alebo na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky a návrhu na schválenie prevádzkového poriadku alebo jeho zmeny na úrady verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Prostredníctvom tejto služby máte možnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhu na zmenu v ich prevádzkovaní alebo o návrhu na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky, ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia a o návrhoch na uvedenie potravinárskych objektov do užívania.

Predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva - teda návrh na uvedenie priestorov do prevádzky, na zmenu v prevádzkovaní alebo na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky je potrebné pre všetky prevádzky okrem tých, kde stačí oznámenie.

3 Zvoľte formulár na uvedenie priestorov do prevádzky a kliknite na Začať.

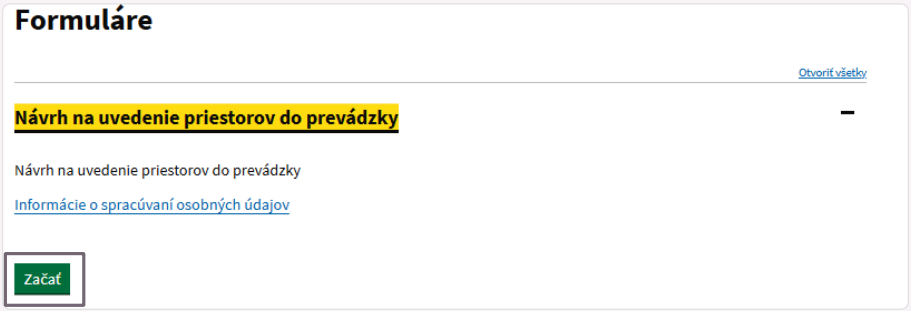

4 Ak ste prihlásený, budete rovno presmerovaný na tento formulár a môžete ho začať vypĺňať. V opačnom prípade vás systém vyzve na prihlásenie.

5 Žiadosť vyplníte v štyroch krokoch.

6 V prvom kroku Prevádzkovateľ vyplníte údaje o vás ako PPP.

7 V druhom kroku zadávate údaje o vašej prevádzkarni. Názov by mal obsahovať formu prevádzky a jej meno alebo meno vašej organizácie (napr. Komunitná jedáleň Plný tanier alebo Komunitná jedáleň Platformy potravinovej pomoci Slovensko). Nezabudnite na popis prevádzky, nemusí byť obsiahly, ak ho prikladáte ako prílohu. Pozn. Popis činností už nie je povinnou prílohou, a teda stačí vyplniť príslušné pole vo formulári.

Návod pokračuje na ďalšej strane →

8 V treťom kroku definujete typ a druh prevádzky. V prípade zariadenia spoločného stravovania, ktoré nie je zariadením sociálnych služieb a pripravuje pokrmy, zadajte nasledujúcu špecifikáciu.

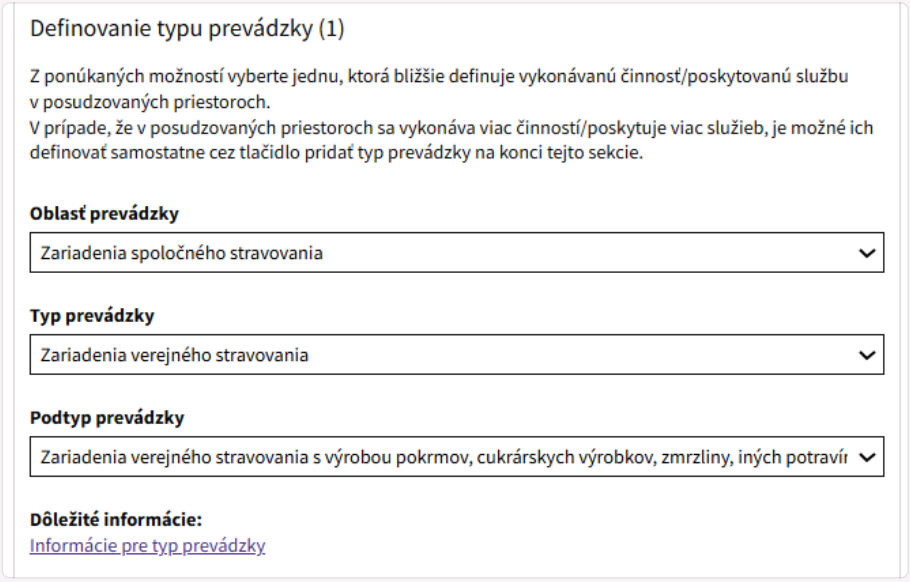

9 Vo štvrtom kroku vás čaká zhrnutie. Skontrolujte správnosť údajov a kliknite na Pokračovať.

10 V ďalšej časti môžete pridať prílohu. Zoznam príloh odporúčame podľa charakteru prevádzky a špecifík priestoru prekonzultovať s príslušným RÚVZ. Ten od vás môže vyžadovať napríklad nájomnú zmluvu alebo protokol o skúške pitnej vody, svetlotechnický posudok či protokol o skúške vzduchotechniky. V prípade, ak nepredložíte potrebné prílohy, budete k tomu vyzvaní dodatočne alebo sa dohodnete na predložení pri obhliadke.

11 Pokračujte na výber úradu (vo formulári bude predvýber na základe adresy prevádzky, ktorú ste vypĺňali v kroku č. 2).

12 Posledným krokom pred podaním žiadosti je elektronický podpis. Na podpis je potrebné mať:

- občiansky preukaz s čipom (eID),
- nainštalovaný podpisový softvér (D.Launcher, D.Bridge).

Nižšie vidíte rozdiel v nepodpísanej a podpísanej žiadosti.

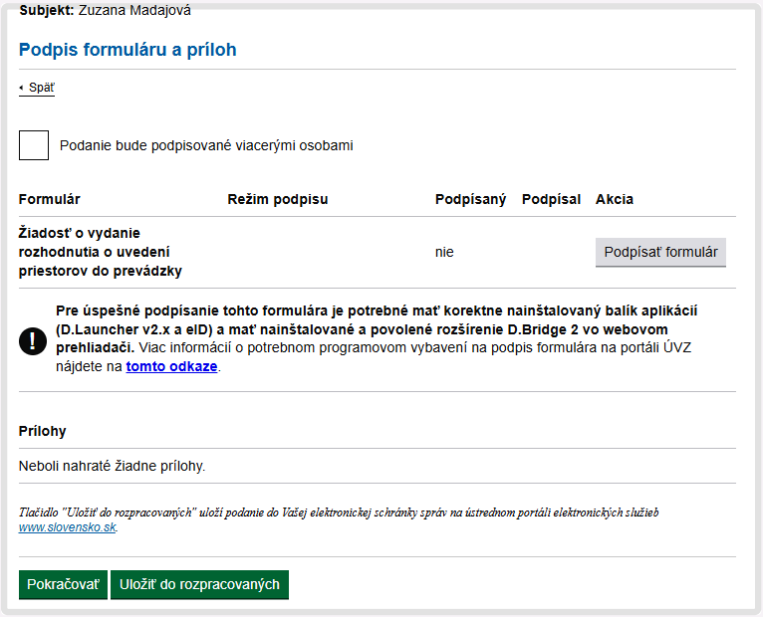

Návod pokračuje na ďalšej strane →

Po podpísaní sa pri formulári zobrazí stav Podpísaný: áno a meno podpisujúceho.

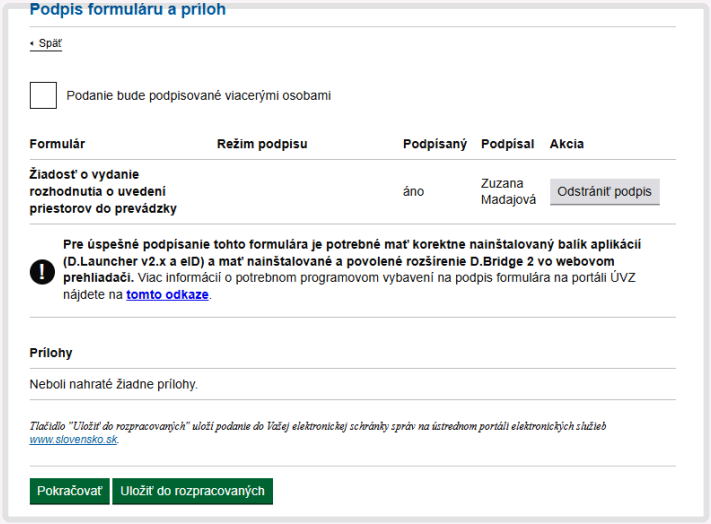

13 Po podpísaní žiadosti pokračujte do časti Zhrnutie elektronického podania, kde si podanie ešte viete pred odoslaním skontrolovať a odoslať, prípadne uložiť do rozpracovaných žiadostí.

Po odoslaní budete vyzvaní na úhradu správneho poplatku vo výške 25 eur. Platobný predpis bude zaslaný do vašej elektronickej schránky.

Všetky rozpracované alebo odoslané žiadosti nájdete na portáli v časti **História mojich podaní.**

Po podaní žiadosti sa vám telefonicky ozve pracovník/-čka RÚVZ pre dohodnutie si termínu obhliadky.

Upozornenie: Zariadenia sociálnych služieb, ktoré v rámci poskytovania sociálnej služby zabezpečujú stravovanie, podliehajú osobitnému režimu vyplývajúcemu zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a teda žiadajú o uvedenie priestorov do prevádzky ako zariadenie sociálnych služieb. Postup uvedený v tejto časti je určený pre charitatívne organizácie, ktoré samy pripravujú pokrmy a nie sú zariadením sociálnych služieb poskytujúcim stravovanie v rámci sociálnej služby.

Užitočné odkazy

Odkazy z brožúry na jednom mieste. Kliknutím na kartu otvoríte stránku, QR kód môžete naskenovať aj fotoaparátom mobilu.

Kontakty na RVPS

s. 8

Úhrada správneho poplatku cez eKolok

s. 21

Portál KVEPIS (ŠVPS SR)

s. 21

Správne poplatky ŠVPS SR

s. 22

Postup registrácie v KVEPIS (dokumenty ŠVPS SR)

s. 22

Vzor oznámenia o registrácii prevádzkarne (ÚVZ SR)

s. 31

Ústredný portál verejnej správy slovensko.sk

s. 31, 37, 46

E-formulár ÚVZ: návrh na uvedenie priestorov do prevádzky

s. 36, 47

Súhlas so spracovaním osobných údajov (RÚVZ Trnava)

s. 36, 40

Úrad verejného zdravotníctva SR, zoznam RÚVZ

s. 37, 46

Vzory dokumentov a postupov ÚVZ

s. 37, 46

Vzor žiadosti o vydanie rozhodnutia RÚVZ

s. 37, 46

Všeobecná agenda na slovensko.sk

s. 39

Portál elektronických služieb ÚVZ SR

s. 47

Odborná a zdravotná spôsobilosť, správna hygienická prax a HACCP

Odborná spôsobilosť a zdravotná spôsobilosť

> Manipulácia s potravinami sa všeobecne zaraďuje medzi epidemiologicky závažné činnosti. Požiadavky na zdravotnú a odbornú spôsobilosť upravuje vyhláška č. 585/2008 Z. z., najmä § 22.

Zdravotná spôsobilosť sa preukazuje potvrdením o zdravotnej spôsobilosti, ktoré vydáva lekár na základe lekárskej prehliadky.

Odborná spôsobilosť sa preukazuje príslušným dokladom o vzdelaní podľa Prílohy č. 6 vyhlášky, osvedčením o odbornej spôsobilosti vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť, alebo absolvovaním neakreditovaného vzdelávacieho programu, ak ho poskytuje vzdelávacia inštitúcia zapísaná v registri certifikovaných vzdelávacích inštitúcií a vedie ho osoba s požadovaným vzdelaním v danom odbore. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť sa hovorovo označuje ako „hygienické minimum".

Povinnosti zdravotnej a odbornej spôsobilosti sa vzťahujú aj na dobrovoľníkov.

Osoby, ktoré podľa § 16f ods. 40 zákona č. 355/2007 Z. z. a Vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z. **nemusia preukazovať odbornú spôsobilosť**:

A. osoba krátkodobo vykonávajúca epidemiologicky závažnú činnosť na zotavovacích podujatiach pre deti alebo v iných sezónnych aktivitách, ktoré trvajú najviac tri mesiace,
B. žiak alebo študent v rámci prípravy na povolanie
C. osoba vykonávajúca pomocné práce, konkrétne:

   a) upratovacie práce vrátane dezinfekcie priestorov a vybavenia prevádzkarne potravinárskeho podniku
   b) manipulácia s odpadom, hrubá príprava surovín, vrátane čistenia, šúpania, rezania, krájania surovín v rámci odčlenenej nečistej zóny od čistej zóny prevádzkarne potravinárskeho podniku na základe zásad HACCP a správnej hygienickej praxe
   c) nakladanie, vykladanie, naskladňovanie, vyskladňovanie a dokladanie balených potravín v priestoroch prevádzkarne potravinárskeho podniku,
   d) práca s elektronickou registračnou pokladnicou pri predaji potravín,
   e) balenie balených potravín do sekundárneho obalu a etiketovanie zabalených potravín.

D. osoba vykonávajúca prepravu balených potravín a pokrmov.

	Zdravotná spôsobilosť	Odborná spôsobilosť
Definícia	Je to schopnosť osoby vykonávať činnosti súvisiace s manipuláciou s potravinami tak, aby svojím zdravotným stavom nepredstavovala riziko pre bezpečnosť potravín alebo verejné zdravie.	Je to súhrn teoretických vedomostí a praktických schopností, ktoré musí spĺňať osoba pracovne pôsobiaca v zákonom určenej oblasti verejného zdravia.
Požiadavky	Absolvovaná (vstupná) lekárska prehliadka na výkon epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.	Absolvované relevantné vzdelanie podľa Prílohy č. 6 k vyhláške č. 585/2008 Z. z., overenie odbornej spôsobilosti na základe absolvovania skúšky alebo absolvovanie neakreditovaného vzdelávacieho programu zameraného na túto problematiku.
Doklad	Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti (kedysi zdravotný preukaz)	Doklad o vzdelaní podľa Prílohy č. 6 k vyhláške č. 585/2008 Z. z. alebo Osvedčenie na výkon epidemiologicky závažných činností alebo Uznaný doklad z iného členského štátu EÚ, certifikát o absolvovaní
Ďalšie náležitosti	Lekárska prehliadka sa absolvuje bez určenia periodicity. Prakticky to znamená, že povinná je iba vstupná prehliadka a žiadne ďalšie opakujúce sa prehliadky nie sú povinné. Výnimky: A. po opätovnom nástupe do zamestnania po dlhodobej práceneschopnosti (viac ako 6 mesiacov). B. po nariadení mimoriadnej lekárskej prehliadky Úradom verejného zdravotníctva, Regionálnym úradom verejného zdravotníctva alebo pracovným lekárom (pričom na to musí byť závažný dôvod).	Odbornú spôsobilosť môže získať fyzická osoba – podnikateľ, fyzická osoba (občan), vedúci zamestnanec, zamestnanec, ktorý vykonáva činnosti v oblasti verejného zdravia. Osvedčenie na výkon epidemiologicky závažných činností vydáva príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva po absolvovaní skúšky pred komisiou. Podať žiadosť o overenie odbornej spôsobilosti nemusíte v mieste trvalého pobytu, ale kdekoľvek – napríklad v mieste, kde sa zdržiavate alebo v mieste výkonu predmetnej činnosti.

Tabuľka č. 4: Tabuľkový prehľad zdravotnej a odbornej spôsobilosti

Požadované dokumenty je potrebné mať k dispozícii fyzicky na prevádzke a vedieť ich predložiť pri kontrole. Majte ich preto uložené v zakladači a priebežne ich aktualizujte pri prijatí nového zamestnanca alebo dobrovoľníka.

Správna hygienická prax a HACCP dokumentácia

> Bezpečnosť potravín sa zabezpečuje dodržiavaním základných hygienických požiadaviek a uplatňovaním postupov založených na zásadách HACCP. Tieto opatrenia sa navzájom dopĺňajú a ich rozsah sa prispôsobuje povahe a veľkosti prevádzky a činnostiam, ktoré sa v nej vykonávajú. Musia byť primerane zdokumentované a ich uplatňovanie musí byť možné preukázať.

Správna hygienická prax a HACCP dokumentácia spravidla tvoria jeden celistvý dokument, ktorý sa v praxi označuje len ako „HACCP“ alebo „HACCP dokumentácia“.

Správna hygienická prax (GHP)

Správna hygienická prax predstavuje súbor základných hygienických opatrení, ktorých cieľom je predchádzať kontaminácii potravín a zabezpečiť podmienky na bezpečnú manipuláciu s nimi. Zahŕňa najmä:

- osobnú hygienu pracovníkov a dobrovoľníkov, ktorí prichádzajú do kontaktu s potravinami,
- čistenie a dezinfekciu priestorov, zariadení, pracovných plôch, pomôcok a prepravných nádob,
- prevenciu krížovej kontaminácie, najmä oddeľovaním potravín od odpadu, čistiacich prostriedkov a iných zdrojov kontaminácie,
- ochranu pred škodcami a správne nakladanie s odpadom,
- vhodné podmienky skladovania a prepravy, vrátane dodržiavania požadovaných teplotných podmienok,
- hygienické zaobchádzanie s potravinami pri ich preberaní, triedení, skladovaní a distribúcii.

Charitatívna organizácia musí tieto opatrenia uplatňovať v rozsahu zodpovedajúcom svojej činnosti. Ak okrem distribúcie potravín pripravuje alebo vydáva pokrmy, musí zohľadniť aj osobitné hygienické požiadavky spojené s ich prípravou a výdajom.

Postupy založené na zásadách HACCP

Na základné hygienické opatrenia nadväzujú postupy založené na zásadách HACCP, ktorých cieľom je identifikovať nebezpečenstvá ohrozujúce bezpečnosť potravín a určiť opatrenia na ich prevenciu, odstránenie alebo zníženie na prijateľnú úroveň.

Podľa článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín musia prevádzkovatelia potravinárskych podnikov zaviesť, uplatňovať a udržiavať trvalé postupy založené na zásadách HACCP. Konkrétna podoba týchto postupov a rozsah dokumentácie závisia od charakteru a veľkosti prevádzky a od rizík spojených s vykonávanými činnosťami.

Pre charitatívne organizácie, ktoré prijímajú, skladujú, prepravujú a distribuujú darované potraviny, je dôležité upraviť najmä:

- kontrolu potravín pri prevzatí, vrátane ich stavu, označenia, dátumov a teploty, ak je relevantná,
- dodržiavanie požadovaných teplotných podmienok počas skladovania a prepravy,
- bezpečné skladovanie a manipuláciu s potravinami vrátane osobitného postupu pri potravinách po dátume minimálnej trvanlivosti,
- čistenie a sanitáciu priestorov, zariadení a prepravných nádob,
- postup pri zistení nevyhovujúceho stavu potravín alebo porušenia stanovených podmienok,
- zaškolenie osôb, ktoré s potravinami manipulujú, vrátane dobrovoľníkov.

Organizácie, ktoré pripravujú alebo vydávajú pokrmy, musia navyše zohľadniť riziká súvisiace s prípravou, tepelnou úpravou, uchovávaním a výdajom pokrmov, ako aj opatrenia na predchádzanie krížovej kontaminácii.

Dokumentácia musí zodpovedať skutočnému fungovaniu prevádzky a byť aktualizovaná pri zmenách, ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť potravín. Záznamy sa vedú v rozsahu primeranom vykonávaným činnostiam a príslušným požiadavkám.

Zdroje

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32004R0852

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32004R0853

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32002R0178

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32011R1169

Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/152/

Výnos Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR č. 28167/2007-OL

https://www.svps.sk/kodex/data/28167_2007.pdf

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/355/20260101#paragraf-16.nadpis

Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/39/

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/448/

Vyhláška č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/533/

Vyhláška č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/585/20250601#paragraf-22.nadpis

Portál Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS)

https://www.svps.sk

Portál Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ)

https://www.uvzsr.sk

slovensko.sk

https://www.slovensko.sk

KVEPIS (Komplexný veterinárny a potravinový informačný systém ŠVPS SR)

https://svps.sk/kvepis/

Regionálne veterinárne a potravinové správy (RVPS) – kontakty

https://svps.sk/rvps/

Vzor oznámenia o registrácii prevádzkarne (ÚVZ SR)

https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/registracia_prevazkarne_152_002

Prílohy

Praktický návod: na čo myslieť pred registráciou výdajne potravín

Praktický návod: na čo myslieť pred registráciou výdajne potravín

Skôr ako začnete upravovať alebo zariaďovať priestory pre výdajňu potravín, uistite sa, že spĺňajú základné požiadavky na hygienu, dispozičné riešenie a vybavenie.

1. Dispozičné riešenie priestoru

- ☐ Máte oddelený príjem a výdaj potravín (alebo viete zabezpečiť ich časové oddelenie)
- ☐ Máte vyčlenený sklad potravín
- ☐ Máte priestor na triedenie a balenie potravín
- ☐ Máte oddelené zázemie pre personál

2. Zázemie pre personál

- ☐ Vstup do zázemia je oddelený od skladových priestorov
- ☐ K dispozícii je šatňa
- ☐ K dispozícii je sprcha
- ☐ K dispozícii je WC oddelené od umývadla (pri počte zamestnancov 6 a viac je nutné mať oddelené toalety pre mužov a ženy)
- ☐ K dispozícii je umývadlo s teplou a studenou pitnou vodou
- ☐ Máte miestnosť na upratovanie (výlevka + čistiace prostriedky)
- ☐ Máte kanceláriu alebo iný administratívny priestor

3. Skladovanie potravín

- ☐ Máte sklad suchých potravín
- ☐ Máte zabezpečené chladenie (chladničky) v prípade chladených potravín
- ☐ Máte zabezpečené mrazenie (mrazničky) v prípade mrazených potravín
- ☐ Viete oddeliť rôzne druhy potravín (napr. suché, chladené, chladné)
- ☐ Máte regály a palety (potraviny nie sú uložené priamo na zemi)
- ☐ Máte vyčlenený priestor (regál, policu) pre potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti
- ☐ Sklad je dostatočne osvetlený (viditeľnosť dátumov a označení)
- ☐ Sklad je vybavený teplomerom a vlhkomerom
- ☐ Okná sú otváravé, opatrené sieťami
- ☐ Sklad je vybavený deratizačnými staničkami
- ☐ Vpusť na podlahe opatrená mriežkou
- ☐ Medzi dverami a prahom nesmie byť špára – DDD opatrenie

4. Manipulácia s potravinami

- ☐ Máte pracovné stoly na triedenie a balenie
- ☐ Máte umývadlo na hygienu rúk v priestore manipulácie
- ☐ Máte oddelený priestor alebo drez na umývanie vybavenia (napr. debničky)
- ☐ Máte zabezpečené nádoby na bioodpad
- ☐ Máte priestor na uloženie obalového materiálu

5. Hygiena a technické požiadavky

- ☐ Priestory sú čisté, bez plesní, vlhkosti a poškodení
- ☐ Podlahy a steny sú umývateľné a ľahko čistiteľné
- ☐ Povrchy nie sú poškodené (praskliny, opadávanie, korózia)
- ☐ Priestory sú vetrateľné (okná alebo vzduchotechnika)
- ☐ Priestory sú dostatočne osvetlené
- ☐ Je zabezpečené vykurovanie
- ☐ Objekt je napojený na pitnú vodu
- ☐ V prevádzke je ku sanitárnym zariadeniam prívod tečúcej teplej vody

6. Odpadové hospodárstvo

- ☐ Máte zabezpečený priestor na odpad
- ☐ Odpad je možné každých 24 hodín odvážať (alebo je zabezpečené jeho chladenie)
- ☐ Odpad je stavebne oddelený od potravín
- ☐ Máte uzatvorenú zmluvu o odvoze biologicky rozložiteľného odpadu s oprávnenou osobou

7. Na čo nezabudnúť

- ☐ Priestory budú predmetom posúdenia (obhliadky) pred začatím prevádzky
- ☐ Je potrebné požiadať o schválenie prevádzky na príslušnom RÚVZ
- ☐ Požiadavky sa môžu líšiť podľa konkrétnej činnosti

Po obdržaní rozhodnutia o uvedení priestorov do prevádzky je tiež nutná registrácia na RVPS

Verzia 1 | november 2026

Najnovšiu verziu manuálu nájdete na www.ppps.sk

Spolufinancovaný Európskou úniou

PROGRAM SLOVENSKO

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Národný projekt REDIPOM

Projekt REDIPOM – Vytvorenie návrhu jednotného systému redistribúcie potravinovej pomoci v programovom období 2021 – 2027, ITMS21+: 401407B996 sa realizuje vďaka podpore z Programu Slovensko 2021 – 2027, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

PLATFORMA POTRAVINOVEJ POMOCI SLOVENSKO

NADÁCIA VÚB

Vznik manuálu podporila Nadácia VÚB.